

Broj: D3-02-1348-1/2023
Sarajevo, 13.09.2024. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Zastupnički dom -
gosp. Dragan Mioković, predsjedatelj
- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedatelj

Poštovani,

Sukladno članku IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u svezi sa čl. 178. i 179. Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i sa čl. 171. i 172. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), radi razmatranja i usvajanja, dostavljam Vam **PRIJEDLOG ZAKONA O UNUTARNJOJ TRGOVINI**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 41. sjednici, održanoj 12.09.2024. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Privatno:

- Prijedlog zakona na hrvatskom jeziku,
- Izjava o usklađenosti,
- Obrazac broj 1a,
- Obrazac broj 2 i
- Obrazac IFP-NE

Co: Federalno ministarstvo trgovine
gosp. Amir Hasićević, ministar

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

„E1“

PRIJEDLOG

ZAKON
O UNUTARNJOJ TRGOVINI

Mostar, rujan 2024. godina

ZAKON O UNUTARNJOJ TRGOVINI

I OSNOVNE ODREDBE

Članak 1. (Predmet Zakona)

Ovim zakonom uređuju se: uvjeti i način obavljanja trgovine i trgovačkih usluga, prava i obaveze trgovaca, oblici trgovine, način formiranja i isticanja cijena, trgovačka evidencija, praćenje trgovine i tržišta, zaštita potrošača, zabrana ograničenja trgovine i privremene mjere ograničenja trgovine, radno vrijeme u djelatnosti trgovine, mjere zabrane nepoštenog trgovanja, nadzor i upravne mjere, upravni i inspeksijski nadzor nad primjenom ovog zakona, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje trgovine na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija BiH).

Članak 2. (Usklađivanje s pravnim aktima Europske unije)

Ovim Zakonom se u zakonodavstvo Federacije BiH djelomično preuzimaju sljedeći akti Europske unije:

1. Direktiva 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. godine o uslugama na unutarnjem tržištu, Sl.L. L376, 27.12.2006.
2. Preporuka Vijeća 2001/458/EZ od 5. lipnja 2001. godine o korištenju alkohola kod mladih, naročito djece i adolescenata

Članak 3. (Definicije)

Pojmovi koji se upotrebljavaju u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) **tržište** je institucionalno uređeno mjesto na kojem se obavlja trgovina robom i uslugama,
- b) **trgovina** je kupovina i prodaja robe i pružanje trgovačkih usluga na tržištu,
- c) **trgovac** je subjekt koji kupuje i prodaje robu i pruža trgovačke usluge na tržištu,
- d) **potrošač** je fizička osoba koje kupuje robu, poručuje, stiče ili koristi robu ili usluge za svoje potrebe i za potrebe svog domaćinstva ili kome je upućena ponuda za kupovinu roba ili usluga,
- e) **prodavač** je fizička osoba zaposlena kod trgovca koje neposredno prodaje robu i savjetuje kupca o svojstvima i namjeni robe, odnosno pruža kupcu informacije vezane za kupovinu,
- f) **trgovačka djelatnost** je, u smislu ovog zakona, gospodarska djelatnost kupovine i prodaje robe i pružanje trgovačkih usluga na tržištu, u svrhu ostvarivanja dobiti ili drugog ekonomskog učinka,
- g) **prodajni objekat** je prostor koji čini jedinstvenu, funkcionalnu i tehničko-tehnološku cjelinu, trajnog ili privremenog karaktera, zatvorenog ili otvorenog tipa opremljen na propisani način, koji je namijenjen ili može biti namijenjen za obavljanje prometa,

- h) **prodajno mjesto** je prodajni objekat (štanđ) ili drugo mjesto van prodajnog objekta, na kojem je predviđeno i odobreno obavljanje prometa, sukladno zakonu i drugim propisima,
- i) **radno vrijeme u djelatnosti trgovine** je dnevno i tjeđno radno vrijeme u kojem su prodavaonice i drugi oblici trgovine otvoreni za kupce
- j) **praznici** su svi praznici određeni zakonima kojima se uređuju praznici i neradni dani te način njihovog obilježavanja i praznovanja u Federaciji BiH
- k) **trgovinska mreža** je skup prodajnih objekata na teritoriji Federacije BiH,
- l) **tržišne institucije** su posebno uređeni oblici tržišta, koje organiziraju susret trgovaca i kupaca robe i usluga, sa ciljem njihove prodaje ili promocije,
- m) **elektronička platforma** je sredstvo putem kojeg osoba, koja na zahtjev korisnika, u pravilu uz naknadu, pruža uslugu povezivanja stranama koje trguju elektroničkim putem i koje upravlja elektroničkom platformom, te može i da obavlja prodaju vlastite robe, odnosno usluge preko te platforme,
- n) **elektronička prodavaonica** je prodavaonica na internetu preko koje trgovac nudi robu odnosno usluge,
- o) **prigodna prodaja** je prodaja organizirana u sklopu održavanja sajмова, priredbi i izložbi. Prigodnom prodajom dopuštena je prodaja samo proizvoda i robe koji su predmet i svrha organiziranja spomenutih manifestacija i može trajati najduže do 60 dana u toku jedne kalendarske godine, neovisno o vremenu održavanja manifestacije,
- p) **posebne okolnosti** podrazumijevaju događaj ili određeno stanje koje se nije moglo predvidjeti i na koje se nije moglo utjecati, a koje ugrožava život i zdravlje građana, imovinu veće vrijednosti, znatno narušava gospodarsku aktivnost ili uzrokuje znatnu ekonomsku štetu,
- r) **specijalizirana prodavaonica** je prodavaonica koja pretežno prodaje jednu vrstu robe.

Članak 4. (Rodno značenje)

Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu podrazumijevaju uključivanje i ravnopravnu upotrebu riječi oba spola.

II OBAVLJANJE TRGOVINE I UVJETI ZA OBAVLJANJE TRGOVINE

Članak 5. (Sloboda obavljanja trgovine)

- (1) Trgovina se obavlja slobodno, sukladno ovom zakonu, dobrim poslovnim običajima, načelima lojalne konkurencije i trgovačkim pravilima, odnosno uzansama, na način kojim se ne nanosi šteta drugim trgovcima, potrošačima ili općtim interesima.
- (2) Zabranjena su ograničenja slobode obavljanja trgovine.
- (3) Aktima organa Federacije, kantona, grada i općine ne može se ograničavati nastupanje na tržištu, narušavati konkurencija, niti se mogu pojedini trgovci ili potrošači stavljati u neravnopravan položaj na tržištu.
- (4) Izuzetno, ograničenje slobode trgovine može se privremeno odrediti na način i pod uvjetima propisanim ovim zakonom i posebnim zakonima.

Članak 6. (Standardi)

- (1) Roba koja se stavlja u promet mora biti usklađena sa standardima, tehničkim normativima, kvalitativnim normama i/ili označena strojno čitljivom oznakom (GTIN identifikacijom, QR kodom i dr.) propisanim ili priznatim kao uvjet za njihovo stavljanje u promet ili upotrebu na tržištu Bosne i Hercegovine i Federacije BiH.
- (2) Cijena robe koja se stavlja u promet iskazuje se obavezno u domaćoj valuti.

Članak 7. (Zabrana diskriminacije)

- (1) Trgovci imaju jednak pravni položaj i ravnopravni su na tržištu.
- (2) Zabranjen je svaki oblik diskriminacije uvjeta za obavljanje trgovine ili narušavanje ravnopravnosti trgovaca na tržištu.

Članak 8. (Zaštita konkurencije na tržištu)

Trgovci su dužni da u tržišnoj konkurenciji postupaju pošteno, na način koji nije usmjeren na nanošenje štete drugim trgovcima, odnosno potrošačima, kao i javnom interesu, sukladno poslovnom moralu i dobrim poslovnim običajima.

Članak 9. (Održavanje stabilnosti i opskrbe tržišta)

- (1) Federacija BiH osigurava uvjete za održavanje stabilnosti i opskrbe tržišta, naročito uvjeta koji se odnose na robu, odnosno usluge od egzistencijalnog značaja za stanovništvo.
- (2) Trgovci su dužni da na odgovarajući način osiguraju uvjete za održavanje stabilnosti i opskrbe tržišta, naročito u pogledu roba i usluga od egzistencijalnog značaja za stanovništvo.
- (3) Zabranjeno je sudionicima na tržištu preduzimanje radnji kojima se izaziva nestabilnost i poremećaj u opskrbi tržišta.

Članak 10. (Srazmjernost u postupanju)

Organi koji su zakonom i drugim propisima ovlašteni da donose akte ili preduzimaju radnje ograničenja trgovine, kao i da vrše tržišni nadzor, dužni su da u pogledu obujma, načina, uvjeta i trajanja tih ograničenja, odnosno obavljanja tržišnog nadzora, postupaju srazmjerno razlozima za ograničenje, odnosno za vršenje tržišnog nadzora.

Članak 11. (Djelatnost trgovine)

- (1) Djelatnost trgovine, u smislu ovog zakona, je gospodarska djelatnost kupovine i prodaje robe i pružanje trgovačkih usluga na tržištu u svrhu ostvarivanja dobiti ili drugog ekonomskog učinka.
- (2) Djelatnost trgovine mogu obavljati pravne i fizičke osobe koja su registrirane za obavljanje djelatnosti trgovine.

Članak 12. (Definicija trgovca)

- (1) Trgovac, u smislu ovog zakona, je:
- a) pravna osoba registrirana za obavljanje djelatnosti trgovine i/ili trgovačkih usluga na temelju rješenja o upisu u Registar poslovnih subjekata u nadležnom općinskom sudu,
  - b) fizička osoba koja obavlja djelatnosti trgovine i/ili trgovačkih usluga na malo, na temelju rješenja o osnivanju trgovačke radnje koje donosi gradski odnosno općinski organ uprave, nadležan za oblast trgovine (u daljem tekstu: nadležni organ),
  - c) fizička osoba koja obavlja djelatnosti trgovine na malo izvan prodavaonice osobnim radom (u daljem tekstu: trgovac pojedinac), na temelju rješenja nadležnog organa.
- (2) Odredbe ovog zakona kojima se uređuju prava, obveze i sankcije za trgovca shodno se primjenjuju i na:
- a) pravne i fizičke osobe koje su registrirane za obavljanje djelatnosti proizvodnje, kada svoje proizvode prodaju na tržištu,
  - b) nositelj i/ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva upisan u Registar poljoprivrednih gospodarstava sukladno posebnom propisu, kada svoje poljoprivredne proizvode prodaje na malo izvan prodavaonice, kao i na tržnicama na veliko, na način utvrđen ovim zakonom,
  - c) fizičke osobe koje, na temelju ugovora sa trgovcem, obavljaju za trgovca trgovinu na malo izvan poslovnih prostorija,
  - d) udruge građana, koja prema posebnim propisima radi ostvarivanja svojih ciljeva sukladno odredbama svog statuta, kada svoje proizvode prodaju na malo izvan prodavaonice na prigodnim prodajama.
- (3) Odredbe ovog zakona kojima se uređuju sankcije za trgovca shodno se primjenjuju i na fizičke osobe - građane koji se bave trgovinom bez odobrenja nadležnog organa.

Članak 13. (Uvjeti za obavljanje trgovine)

- (1) Trgovinu na veliko i trgovinu na malo može obavljati trgovac u svojstvu pravne osobe koja se bavi trgovinom na osnovu registracije i ispunjava uvjete utvrđene ovim zakonom i drugim propisima.
- (2) Trgovinu na malo može obavljati trgovac u svojstvu fizičke osobe, ali samo u jednom prodajnom objektu odnosno na jednom prodajnom mjestu (u daljem tekstu: trgovačka radnja), kao i trgovac u svojstvu fizičke osobe koja osobnim radom obavlja trgovinu na malo određenom vrstom robe na osnovu rješenja nadležnog organa i to samo na jednom prodajnom mjestu izvan prodavaonice iz članka 45. stavak (1) toč. a), b), d) i e) ovog zakona (u daljem tekstu: trgovac pojedinac).
- (3) Trgovac može bez upisa u registar obavljati i druge poslove u manjem obujmu koji služe uspješnom obavljanju trgovine, a uobičajeno se obavljaju uz djelatnost trgovine kao što su poslovi utovara, prevoza i istovara robe, poslovi dostavljanja robe kupcu i slično, a obavljanje tih poslova ne predstavlja redovnu djelatnost trgovca.

Članak 14.
(Uvjeti u pogledu prostora)

- (1) Za obavljanje djelatnosti trgovine na veliko i malo moraju biti osigurani prodajni objekat ili drugo prodajno mjesto, oprema i uređaji, kao i ispunjeni uvjeti koji su propisani za osobe koje neposredno obavljaju trgovinu, sukladno ovom zakonu i posebnim propisima.
- (2) Prodajni objekat je prostor u kojem se obavlja trgovina i mora biti izgrađen sukladno važećim urbanističko-građevinskim propisima kao poslovni prostor za obavljanje odgovarajuće trgovačke djelatnosti, što utvrđuje nadležni organ rješenjem o upotrebnoj dozvoli. Postojanje rješenja nije minimalno tehnički uvjet za početak rada prodajnog objekta i u njemu se može poslovati, ali se ova činjenica provjerava zajedno sa provjerom postojanja uvjeta iz st. (3) i (4) ovog članka.
- (3) Uvjete u pogledu minimalne tehničke opremljenosti poslovnih prostora, uređaja i opreme u poslovnim prostorima u kojima se obavlja trgovina na veliko i trgovina na malo, kao i uvjete obavljanja trgovine izvan poslovnog prostora i utvrđivanje roba iz grupa i podgrupa roba, koje se mogu prodavati u tim poslovnim prostorijama, propisaće federalni ministar trgovine (u daljem tekstu: ministar) podzakonskim aktom.
- (4) Uvjete o sanitarno-zdravstvenoj zaštiti, zaštiti na radu, zaštiti čovjekove okoline, te druge uvjete potrebne za obavljanje trgovačke djelatnosti propisaće nadležna federalna ministarstva, svako u okviru svoje nadležnosti.
- (5) Trgovac, pravna osoba, nije dužan dokazivati ispunjavanje uvjeta iz st. (2), (3) i (4) ovog članka u trenutku početka rada prodajnog objekta, odnosno fizička osoba u trenutku podnošenja zahtjeva za otvaranje trgovačke radnje, ali su ova lica dužna dostaviti ovjerenu pisanu izjavu nadležnom organu, na protokol ili elektronički, kojom potvrđuju da prodajni objekat ispunjava zakonom propisane uvjete.
- (6) Formu i sadržaj izjave iz stavka (5) ovog članka propisaće ministar podzakonskim aktom.

Članak 15.
(Školska sprema prodavača)

Prodavač zaposlen kod trgovca mora imati najmanje III stupanj srednje školske spreme, a trgovac pojedinac najmanje osnovnu školsku spremu.

Članak 16.
(Radna odjeća)

- (1) U prodajnom objektu, u kojem se vrši promet robe, prodavači moraju imati odgovarajuću radnu odjeću, a gdje to uvjeti rada zahtijevaju, i radnu obuću sukladno sa posebnim propisom.
- (2) Na radnoj odjeći prodavača mora biti vidno istaknut logo/naziv trgovine.
- (3) Na vidljivom gornjem dijelu odjeće radnika u trgovini mora biti istaknuto ime i funkcija.

Članak 17.
(Isticanje naziva)

- (1) Trgovac je dužan da na prodajnom objektu ili prodajnom mjestu vidno istakne naziv ili skraćeni naziv onako kako je registriran kod nadležnog organa.

- (2) Na prodajnom objektu ili prodajnom mjestu, pored podataka iz stavka (1) ovog članka, trgovac na malo je dužan da ima istaknutu vrstu trgovačkog objekta sukladno propisu kojim je regulirana klasifikacija prodajnih objekata za trgovinu na malo.
- (3) Trgovac koji obavlja trgovinu na daljinu ili putem webShopa dužan je da potrošaču prije kupovine učini dostupnim podatke iz stavka (1) ovog članka.

Članak 18. **(Radno vrijeme)**

- (1) Radno vrijeme prodajnih objekata određuje trgovac u razdoblju od ponedjeljka do subote, u ukupnom trajanju do 90 sati tjedno, a koje trgovac samostalno raspoređuje.
- (2) Prodajni objekti zatvoreni su nedjeljom.
- (3) Prodajni objekti zatvoreni su u dane praznika.
- (4) Vlada FBiH može odlukom odrediti prodajne objekte koji su dužni raditi u vrijeme praznika i u kojem obujmu.
- (5) Odredbe stavka 1. do 3. ovoga članka ne primjenjuju se na:
  - cvjećare,
  - pekare,
  - suvenirnice,
  - objekte tradicionalnih i starih obrta.
- (6) Odredbe stavka 1. do 3. ovoga članka ne primjenjuju se na prodajne objekte koji se nalaze unutar ili su sastavni dio cjeline:
  - željezničkih i autobusnih stanica i aerodroma,
  - benzinskih crpki,
  - bolnica,
  - hotela, prostora kulturnih i vjerskih objekata, muzeja i parkova prirode,
  - groblja i specijalizirane prodavaonice vezane za prodaju na grobljima.
- (7) Odredbe stavka 1. i 3. ovog članka ne primjenjuju se za dragstore i radno vrijeme istih je od 00.00 do 24.00 sata svaki dan.
- (8) Odredbe stavka 1. do 3. ovog članka ne primjenjuju se na otkup primarnih poljoprivrednih proizvoda, prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda na štandovima, stolovima i u boksovima na tržnicama na malo, prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda na štandovima, stolovima i u boksovima izvan tržnica na malo, prigodnu prodaju organiziranu u sklopu sajмова, priredbi i izložbi, prodaju putem elektroničkih prodavaonica, prodaju putem automata, prodaju u proizvodnim objektima obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.
- (9) Odredbe stavka 1. do 3. ovoga članka ne primjenjuju se u vrijeme proglašenja elementarne nepogode i izvanrednog stanja i u tom slučaju radno vrijeme prodajnih, magacinskih i kancelarijskih objekata određuje Federalna uprava civilne zaštite.

Članak 19. **(Isticanje radnog vremena)**

- (1) Trgovac je dužan da na prodajnom objektu, odnosno prodajnom mjestu, na jasan i vidljiv način, istakne radno vrijeme, radno vrijeme u dane državnih praznika i neradnih dana, kao i radno vrijeme privremenog načina obavljanja trgovine i pridržavati se tog radnog vremena.
- (2) Trgovac i kupci dužni su se pridržavati radnog vremena prodavaonice. Trgovac je dužan 15 minuta prije završetka radnog vremena prodavaonice jednom ili

više puta upozoriti kupce koji se zateknu u prostoru prodavaonice na kraj dnevnog radnog vremena prodavaonice.

- (3) U slučaju izvanrednih promjena, prekida ili drugih oblika privremenog prestanka obavljanja trgovine u određenom prodajnom objektu, odnosno mjestu, trgovac je dužan da te izmjene označi na način iz stavka (1) ovog članka, i to prije prestanka obavljanja trgovine.

Članak 20.

(Zabrana prodaje proizvoda osobama mlađim od 18 godina)

- (1) U trgovini na malo zabranjena je prodaja alkoholnih pića i drugih pića koja sadrže alkohol, kao i duhana i duhanskih proizvoda osobama mlađim od 18 godina.
- (2) Na svim prodajnim mjestima, gdje se prodaju alkoholna pića i druga pića koja sadrže alkohol, duhan i duhanski proizvodi, mora biti istaknuta oznaka o zabrani njihove prodaje osobama mlađim od 18 godina.
- (3) U trgovini na malo zabranjuje se oglašavanje, izlaganje i prodaja robe pornografskog sadržaja osobama mlađim od 18 godina.
- (4) Na prodajnim mjestima na kojima se prodaje roba pornografskog sadržaja, mora biti istaknuta oznaka o zabrani njihove prodaje osobama mlađim od 18 godina.
- (5) Trgovac je dužan uskratiti prodaju robe, iz stavka (1) i (3) ovog članka, potrošaču ako procijeni da je mlađi od 18 godina, a potrošač dobrovoljno ne dokaže da je stariji od 18 godina, davanjem svog identifikacijskog dokumenta sa slikom trgovcu na uvid.

Članak 21.

(Obavljanje drugih djelatnosti u prodajnom objektu)

- (1) Ako trgovac u prodajnom objektu za prodaju robe na malo ispunjava uvjete po posebnom propisu da, pored trgovačke, obavlja i neku drugu djelatnost, odnosno da osigura zadovoljavanje drugih potreba potrošača, prostor namijenjen toj djelatnosti mora biti fizički odvojen od dijela prodajnog objekta namijenjenog obavljanju trgovačke djelatnosti.
- (2) Drugom djelatnošću, odnosno drugim potrebama u smislu stavka (1) ovog članka smatra se:
  - a) pružanje ugostiteljskih, zanatskih, financijskih i drugih sličnih usluga,
  - b) čuvanje djece,
  - c) čuvanje stvari.
- (3) Trgovac može u prodajnom objektu dodatno obrađivati, odnosno dorađivati hranu, uz ispunjavanje uvjeta propisanih posebnim propisom, tako da bude primjerena za upotrebu. Konzumacija hrane u prodajnom objektu je zabranjena.
- (4) Trgovac može osigurati poseban, vidno odvojen prostor za konzumaciju hrane u prodajnom objektu, sukladno sa propisima iz oblasti ugostiteljstva.
- (5) U prodajnom objektu ili ispred njega dopuštene su besplatne degustacije pojedinih vrsta robe na kojima je istaknuta oznaka za tu svrhu.

III OBLICI TRGOVINE

Članak 22. (Oblici trgovine)

- (1) Trgovina se obavlja kao:
  - a) trgovina na veliko,
  - b) trgovina na malo,
  - c) pružanje trgovačkih usluga.
- (2) Poseban oblik trgovine je:
  - a) trgovina na otkupnim stanicama,
  - b) trgovina na otkupnim mjestima,
  - c) trgovina na poljoprivrednim gospodarstvima,
  - d) trgovina javnim nadmetanjem (dražba, aukcija),
  - e) trgovina na robnim burzama.

A. Trgovina na veliko

Članak 23. (Trgovina na veliko)

- (1) Trgovina na veliko je kupovina robe radi dalje prodaje profesionalnim korisnicima, odnosno drugim pravnim ili fizičkim osobama, koje obavljaju neku registriranu ili zakonom određenu djelatnost.
- (2) Trgovina na veliko obavlja se u prodajnim objektima, ako su za takav način prodaje ispunjeni uvjeti propisani ovim Zakonom i drugim propisima.
- (3) Trgovina na veliko obavlja se u prodajnim objektima i prodajnim mjestima, kao što su: skladišta, stovarišta, kao ambulatna prodaja, prodaja u tranzitu i na drugim mjestima, koja ispunjavaju uvjete za trgovinu na veliko, propisane ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.

Članak 24. (Skladišta i stovarišta)

- (1) Skladišta i stovarišta, u smislu ovog zakona, su zatvoreni, natkriveni ili otvoreni prostori, u kojima se obavlja trgovina na veliko, i vrši sortiranje, prepakivanje, čuvanje, skladištenje i priprema robe za otpremu i prodaju.
- (2) U skladištima i stovarištima može se obavljati i trgovina na malo, pod uvjetima koji su propisani za trgovinu na malo.

Članak 25. (Ambulantna prodaja)

- (1) Proizvođač robe ili trgovac na veliko može organizirati ambulatnu prodaju kao oblik veleprodaje robe za trgovce na malo.
- (2) Ministar pravilnikom propisuje vrstu robe koja se može prodavati putem ambulatne prodaje.

Članak 26.
(Trgovina u tranzitu)

- (1) Trgovina na veliko može se obavljati i kao trgovina na veliko u tranzitu, kada se kupovina i prodaja robe obavlja bez prethodnog uskladištenja u skladištu trgovca na veliko.
- (2) Za obavljanje trgovine na veliko u tranzitu nije obavezno posjedovanje skladišta.
- (3) Za pojedine vrste robe može se propisati da se trgovina na veliko ne može obavljati u tranzitu.
- (4) Ministar pravilnikom propisuje vrstu robe za koju se trgovina na veliko ne može obavljati u tranzitu.

B. Trgovina na malo

Članak 27.
(Trgovina na malo)

- (1) Trgovina na malo je prodaja robe krajnjim potrošačima radi zadovoljavanja njihovih osobnih i obiteljskih potreba ili potreba domaćinstva, kao i prodaja za krajnju potrošnju pravnih i fizičkih osoba za poslovne i izvanposlovne svrhe.
- (2) Trgovina na malo se obavlja u prodajnom objektu ili na drugom prodajnom mjestu izvan prodajnog objekta koje ispunjava uvjete propisane ovim zakonom za trgovinu na malo i posebnim propisom.
- (3) Ministar će donijeti pravilnik o klasifikaciji prodavnica i drugih oblika trgovine na malo.

Članak 28.
(Prodajni objekti u kojima se obavlja trgovina na malo)

- (1) Prodajni objekti u kojima se obavlja trgovina na malo su:
  - a) specijalizirana prodavaonica prehrambenih i neprehrambenih proizvoda,
  - b) tvornička prodavaonica prehrambenih i neprehrambenih proizvoda,
  - c) klasična prodavaonica,
  - d) mini-market,
  - e) supermarket,
  - f) hipermarket,
  - g) dragstor,
  - h) diskontna prodavaonica,
  - i) benzinska crpna stanica i prodavaonica na benzinskoj crpnoj stanici,
  - j) plinska crpna stanica,
  - k) butik,
  - l) kiosk
  - m) nespecijalizirana prodavaonica pretežno neprehrambenih proizvoda, kao što su: robna kuća, outlet,
  - n) prodavaonica upotrebljavane robe (second hand shop),
  - o) skladište i stovarište

Članak 29.

(Specijalizirana prodavaonica prehrambenih i neprehrambenih proizvoda)

Specijalizirana prodavaonica prehrambenih i neprehrambenih proizvoda je prodavaonica koja nudi specijalizirani asortiman prehrambenih i neprehrambenih proizvoda.

Članak 30.

(Tvornička prodavaonica prehrambenih i neprehrambenih proizvoda)

Tvornička prodavaonica je prodavaonica prehrambenih i neprehrambenih proizvoda, u kojoj se obavlja direktna prodaja vlastitih proizvoda, po cijenama nižim od prosječnih tržišnih cijena, a smještene su uz proizvodni pogon.

Članak 31.

(Klasična prodavaonica)

Klasična prodavaonica je prodavaonica u kojoj se nude prehrambeni i neprehrambeni proizvodi svakodnevne potrošnje.

Članak 32.

(Mini-market)

Mini-market je samouslužna prodavaonica, čiji asortiman čine uobičajeni prehrambeni proizvodi i neprehrambeni proizvodi.

Članak 33.

(Supermarket)

Supermarket je samouslužna prodavaonica, čiji asortiman čine prehrambeni proizvodi, ali se na prodaju nude i neprehrambeni proizvodi.

Članak 34.

(Hipermarket)

Hipermarket je samouslužna prodavaonica sa parkiralištem, koja nudi širok asortiman prehrambenih i neprehrambenih proizvoda.

Članak 35.

(Dragstor)

Dragstor je prodavaonica u kojoj se vrši trgovina na malo prehrambenim i neprehrambenim proizvodima svakodnevne potrošnje i radnim vremenom od 00.00 do 24.00 sata.

Članak 36.

(Diskontna prodavaonica)

Diskontna prodavaonica je prodavaonica, koja nudi ograničen asortiman prehrambenih i neprehrambenih proizvoda, po nižim cijenama u odnosu na cijene iste vrste proizvoda, koje se primjenjuju u drugim (vlastitim) maloprodajnim objektima, u toku cijele godine.

Član 37.

(Benzinska crpna stanica i prodavaonica na benzinskoj crpnoj stanici)

- (1) Benzinska crpna stanica je prodajni objekat na kojem se obavlja trgovina na malo tečnim gorivima, kao što su: dizel-goriva, benzini, tečni naftni plin (auto-plin), koji se koriste u motorima sa unutarnjim sagorijevanjem, i prodaja plina za domaćinstvo.
- (2) Na benzinskim crpnim stanicama može se vršiti promet lož ulja (ekstra lako i lako specijalno, EI i LS), u za to posebno predviđenim skladištu, izdvojenom od mjesta predviđenog za opskrbu pogonskim gorivom vozila na motorni pogon ili iz posebnih skladišta ili direktnom isporukom potrošaču, sukladno posebnom propisu.
- (3) Prodavaonica na benzinskoj crpnoj stanici je prodajni objekat, koji se nalazi u prostoru benzinske crpne stanice, u kojoj se nudi ograničen asortiman neprehrambenih proizvoda, u originalnom pakovanju, i sitnih industrijskih prehrambenih proizvoda, u tvorničkom pakovanju (proizvodi koji su u tvorničkom pakovanju do 1kg i do 5l i mogu se direktno konzumirati bez dodatne termičke, mehaničke ili neke druge obrade).

Članak 38.

(Način obavljanja trgovine na malo tečnim naftnim gorivima)

- (1) Na benzinskim crpnim stanicama trgovina na malo tečnim naftnim gorivima, koja se koriste u motorima sa unutarnjim sagorijevanjem, obavlja se direktnim usluživanjem od prodavaoca, samousluživanjem i na automatiziran način.
- (2) Na benzinskim crpnim stanicama na kojima je omogućen automatiziran način točenja tečnih naftnih goriva, odnosno na kojima je moguće samouslužno punjenje goriva i automatsko plaćanje, automatiziran sustav može biti ili sastavni dio sprava za mjerenje tečnih goriva ili posebni uređaji za plaćanje, preko kojih se prije točenja goriva u motorno vozilo, vrši plaćanje u gotovini ili putem platne kartice, uz opredjeljenje vrste goriva, nakon čega se kupcu izdaje potvrda o prijemu novca, a nakon završetka točenja goriva, izdaje se račun.
- (3) Na benzinskim crpnim stanicama, na kojima je omogućen sustav samousluživanja, mora postojati nadzor od strane zaposlenog osoblja, od najmanje jednog zaposlenika, koji mora biti posebno stručno osposobljen u vezi sa zaštitom od požara, zaštitom na radu i zaštitom okoliša.
- (4) Iznimno od stavka 3. ovog članka, samousluživanje tečnim naftnim gorivima može se koristiti i bez nadzora iz automata za istakanje, pod sljedećim uvjetima:
  - a) automati za istakanje tekućih goriva moraju biti podešeni tako da se transportna jedinica nakon prodaje odabrane količine goriva za osobna vozila, a najviše do 90 litara i rada do 3 minute, samostalno isključuje, dok se za teretna vozila navedeni uvjet mora odrediti prema kapacitetu najvećeg spremnika teretnog vozila, koji se predviđa puniti na stanici, odnosno prema vremenu potrebnom za punjenje tog spremnika.
  - b) na automatima za istakanje tekućih goriva mora postojati razumljivo i dobro čitljivo uputstvo za posluživanje, a noću automati moraju biti osvijetljeni.

Članak 39.
(Plinske crpne stanice)

- (1) Promet na malo tečnim naftnim plinom (auto-plinom) koji se koristi za pogon motora sa unutarnjim sagorijevanjem može se obavljati i na plinskoj crpnoj stanici.
- (2) Plinske crpne stanice za opskrbu auto-plinom motornih vozila mogu se koristiti samo ako odgovaraju tehničkim normativima i standardima.
- (3) Skladištenje i prodaja na malo auto-plina može se obavljati samo iz posebno uređenih poslovnih prostorija, odnosno rezervoara izgrađenih sukladno sa važećim urbanističko-građevinskim propisima o izgradnji i opremanju postrojenja za zapaljive tečnosti i skladištenju i pretakanju zapaljivih tečnosti.

Članak 40.
(Prodaja plina za domaćinstvo)

Na crpnoj stanici iz čl. 37. i 39. ovog zakona trgovac može vršiti prodaju plina za domaćinstvo isključivo u originalnim bocama ovlaštenog distributera koje su izrađene sukladno sa važećim propisima.

Članak 41.
(Butik)

Butik je prodavaonica u kojoj se obavlja trgovina na malo modnim novitetima, unikatima tekstilne, kožne i krznarske konfekcije, galanterijom, trikotažom, pletenom robom, pozamanterijom i obućom.

Članak 42.
(Kiosk kao prodajni objekat)

- (1) Kiosk je prodajni objekat koji po svojim karakteristikama omogućava ulazak i kretanje kupaca, a može biti industrijski proizveden objekat ili drugi objekat montažnog tipa, građen sukladno sa urbanističkim uvjetima.
- (2) Prodaju putem kioska mogu obavljati registrirani trgovci samo na mjestima, koja svojom odlukom odredi nadležni organ kantona, grada ili općine i za koje nadležni organ izda odobrenje.

Članak 43.
(Robna kuća, outlet)

- (1) Robna kuća je posebno uređena, nespecijalizirana prodavaonica, koja nudi najširi asortiman različitih robnih grupa roba i proizvoda široke potrošnje.
- (2) Outlet je posebna vrsta prodavaonice, koja nudi prodaju proizvoda krajnjim kupcima, a koja na tržište odnosno u poslovnicu, dolazi izravno od proizvođača.

Članak 44.
(Prodavaonica upotrebljavane robe)

Prodavaonica upotrebljavane robe („second hand shop“) je prodavaonica koja nudi za prodaju upotrebljavane neprehrambene proizvode.

C. Trgovina na malo izvan prodajnih objekata

Članak 45.
(Trgovina na malo izvan prodajnih objekata)

- (1) Trgovina na malo, izvan prodajnih objekata, obavlja se na neki od sljedećih načina:
  - a) na štandovima, stolovima i u boksovima na tržnicama na malo,
  - b) na štandovima i stolovima izvan tržnica na malo,
  - c) na štandovima i stolovima unutar trgovačkih centara i sl.,
  - d) putem kioska,
  - e) pokretnom prodajom,
  - f) prodajom na daljinu,
  - g) trgovina osobnim nuđenjem,
  - h) prodaja putem automata („vending“ mašine),
  - i) prodaja putem rashladnih vitrina,
  - j) prigodnom prodajom (sajmovi, izložbe i sl.),
  - k) u proizvodnim objektima obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.
- (2) Prodaju robe na malo na štandovima i stolovima izvan tržnica na malo, prodaju putem pokretnih prodavaonica, kioska, prodaju putem automata, prodaju putem rashladnih vitrina i prigodnu prodaju na javnim površinama i površinama koje imaju pristup sa javno prometne površine, mogu obavljati registrirani trgovci samo na mjestima, koja svojom odlukom odredi nadležni organ kantona, grada ili općine i za koje nadležni organ izda odobrenje.
- (3) Izuzetno od odredbe stavka (2) ovog članka, registrirani trgovci mogu učestvovati na organiziranim prigodnim prodajama, bez posebnog odobrenja nadležnog organa kantona, grada ili općine, sukladno sa uvjetima koje propisuje registrirani organizator tih prodaja i za koje organizator tih prodaja ima odgovarajuće odobrenje.
- (4) Organ jedinice lokalne samouprave određuje mjesta na kojima se može vršiti prodaja iz stavka (2) ovog članka. Nadležni organ može propisati vanjski izgled prodajnog mjesta iz stavka (2) ovog članka vodeći računa o lokalnom ambijentu.

Članak 46.
(Kiosk kao prodajno mjesto)

Kiosk je prodajno mjesto, u kojem se prodaje ograničen asortiman proizvoda i to kroz odgovarajući otvor na kiosku, bez ulaska kupca u kiosk.

Članak 47.
(Pokretna prodavaonica)

Pokretna prodavaonica je prodaja robe na malo bez stalnog prodajnog mjesta koja se obavlja putem:

- a) posebno uređenog i opremljenog vozila uz ispunjavanje zakonom propisanih uvjeta,
- b) kolica koja se prevoze od mjesta do mjesta,
- c) plovnog objekta, uz ispunjavanje zakonom propisanih uvjeta.

Članak 48.
(Prodaja robe putem automata)

- (1) Prodaja robe putem automata je oblik trgovine na malo različitih proizvoda i usluga, koja se odvija putem aparata na način da se, u za to predviđen otvor na aparatu, ubaci novac, žeton ili posebna kartica, uz ispunjavanje zakonom propisanih uvjeta.
- (2) Prodaja robe putem automata može se obavljati samo na mjestima za koje je gradski ili općinski nadležni organ izdao prethodno odobrenje, odnosno uz suglasnost vlasnika ili korisnika prostora u kojem je smješten automat.

Članak 49.
(Trgovina osobnim nuđenjem)

- (1) Trgovina osobnim nuđenjem je trgovina na malo, izvan poslovnih prostorija trgovca, koju trgovac obavlja tako što nudi robu ili usluge, osobnim prilaženjem određenom potrošaču, koji je fizički prisutan na mjestu ponude, kada potrošač nije tražio da mu se učini ponuda, po prethodnom pozivu ili pristanku kupca u njegovom stanu, na radnom ili drugom mjestu, uz objašnjenja i prikazivanje upotrebe proizvoda, te osobina, namjene i upotrebljivosti robe ili usluge, kao i drugih uvjeta, koji važe za prodaju robe ili pružanje usluga, sukladno sa propisima.
- (2) Trgovinu osobnim nuđenjem može da obavlja trgovac koji se registrirao za takav način trgovine i koji ispunjava druge uvjete, sukladno sa ovim zakonom.
- (3) Trgovac može da obavlja trgovinu osobnim nuđenjem, osobno ili preko ovlaštenih lica - direktan prodavač, sa kojim trgovac ima ugovor o radnom angažiranju, sukladno sa propisima o radu.
- (4) Trgovac, iz stavka (2) ovog članka, izdaje svakom direktnom prodavaču legitimacijsku karticu, iz koje je vidljiv identitet izdavatelja – trgovca, i identitet direktnog prodavača, kome je kartica izdata, kao i obujam i granice ovlaštenja imatelja legitimacijske kartice.
- (5) Trgovina osobnim nuđenjem se naročito obavlja:
  - a) kao djelatnost putujućih trgovaca, bez obzira na način prodaje (prodaja na pragu kuće, stana, u prostorijama ponuđenog ili na drugi način),
  - b) na skupovima potrošača, koje je trgovac organizirao pozivanjem potrošača (oglašavanjem, osobnim pozivanjem, promoviranjem),
  - c) na radnom mjestu ili drugom mjestu izvan stalnih prodajnih prostorija, uz prezentiranje i objašnjenja za upotrebu proizvoda, objašnjenja o osobinama, namjeni i upotrebljivosti proizvoda, bez obzira na to da li se posjeta dešava na zahtjev potrošača,
  - d) iz torbe (torbarenje, kolportiranje) na javnim mjestima (otvorenim i zatvorenim prostorima, na sportskim i kulturnim manifestacijama),
  - e) svakim drugim osobnim pristupanjem trgovca potrošačima, koji nisu tražili da im se učini ponuda.

- (6) Trgovac je dužan da, pismenim putem, prijavi obavljanje djelatnosti trgovine osobnim nuđenjem nadležnom organu, prije nego što počne da je obavlja na odgovarajućem području, kao i da je odjavi kada bude završena.
- (7) Za obavljanje djelatnosti trgovine osobnim nuđenjem trgovac mora osigurati odgovarajuće skladište za robu koju prodaje, poslovni prostor za obavljanje administrativnih poslova i odgovarajući prostor za higijensko-sanitarne potrebe.
- (8) Na trgovinu osobnim nuđenjem shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o trgovini na malo.
- (9) Ministar pravilnikom propisuje način obavljanja trgovine osobnim nuđenjem.

Članak 50.

(Prodaja na daljinu i elektronička trgovina)

- (1) Prodaja na daljinu je trgovina robom na malo, kao i pružanje usluga potrošačima koju trgovac organizira upotrebom sredstava za komunikaciju između fizički udaljenih osoba.
- (2) Prodaju na daljinu može da organizira samo trgovac koji se registrirao za tu vrstu trgovine.
- (3) Za obavljanje djelatnosti prodaje na daljinu trgovac mora osigurati poslovni prostor za obavljanje administrativnih poslova, odgovarajuće skladište za robu koju prodaje i odgovarajući prostor za higijensko-sanitarne potrebe.
- (4) Ugovor o prodaji robe na daljinu zaključuje se između trgovca i potrošača putem sredstava za daljinsku komunikaciju, sukladno odredbama ovog zakona i zakona kojim se uređuje zaštita potrošača.
- (5) Ugovor o prodaji na daljinu obavezno sadrži cijenu i druge uvjete prodaje. Cijene moraju biti jasno i nedvosmisleno naznačene, a posebno se mora naznačiti jesu li u prikazane cijene uključeni troškovi dostave, ostali manipulativni troškovi, porez i drugi troškovi koji na bilo koji način utiču na prikazanu cijenu.
- (6) Elektronička trgovina je vid prodaje na daljinu koja se ostvaruje na način da se roba, odnosno usluga nudi, naručuje i prodaje putem interneta.
- (7) Elektronička trgovina se obavlja kao:
  - a) prodaja robe, odnosno usluga preko elektroničke prodavaonice (osnovni oblik elektroničke trgovine),
  - b) prodaja robe, odnosno usluga preko elektroničke platforme koja povezuje trgovce i potrošače (prodaja preko „e-commerce“ platforme),
  - c) prodaja robe preko elektroničke prodavaonice ili preko elektroničke platforme, pri čemu trgovac nema robu u svojoj zalihni nego je, u svoje ime i za svoj račun, naručuje od treće strane, proizvođača ili trgovca sa kojim ima sklopljen ugovor o suradnji/nabavci, koji robu direktno isporučuje potrošaču (engl. „dropshipping“),
- (8) Trgovac koji obavlja djelatnost trgovine na daljinu na način iz stavka (7) točka c) ovog članka ne mora imati odgovarajuće skladište iz stavka (3) ovog članka.
- (9) Ostala prodaja na daljinu obavlja se putem drugih sredstava masovne komunikacije, a naročito kao kataloška prodaja, radio, TV prodaja (engl. „teleshopping“), trgovina posredstvom pošte, štampanih pošiljki, reklamnih materijala sa narudžbenicom i sl.
- (10) Ministar pravilnikom propisuje način obavljanja prodaje na daljinu i elektroničke trgovine.

Članak 51.
(Obaveza pružanja informacija o trgovcu na daljinu)

- (1) Trgovac koji obavlja trgovinu na način iz članka 50. stavak (7) mora u obliku i na način koji je neposredno i stalno dostupan potrošačima i nadležnim inspekcijskim organima, pružiti sljedeće informacije:
  - a) naziv trgovca, pod kojim je upisan u odgovarajući registar, i adresu sjedišta,
  - b) naziv i broj sudskog ili registra nadležnog organa, u koji trgovac upisan,
  - c) identifikacijski broj poreznog obveznika i/ili PDV broj, ukoliko je porezni obveznik u sustavu PDV-a,
  - d) ostale podatke o trgovcu na osnovu kojih potrošač ili nadležni inspekcijski organi mogu brzo i nesmetano stupiti s njim u vezu, uključujući telefonski broj i elektroničku adresu, putem koje je moguće ostvariti direktan kontakt.
- (2) Trgovac koji upravlja elektroničkom platformom mora na jasan i razumljiv način, koji je primjeren sredstvima komunikacije na daljinu, obavijestiti potrošača o tome:
  - a) da li je osoba, koje nudi robu ili usluge, registrirani trgovac ili ne, a na osnovu izjave te osobe,
  - b) da se na ugovore, sklopljene na daljinu između potrošača i lica koje nije registrirani trgovac, ne primjenjuju odredbe propisa kojima su regulirana prava potrošača.

D. Trgovačke usluge

Članak 52.
(Trgovačke usluge)

- (1) Trgovačke usluge su djelatnosti kojima se, uz naknadu, podstiče obavljanje razmjene robe, od proizvođača do krajnjeg potrošača.
- (2) Trgovačke usluge su:
  - a) posredničke,
  - b) zastupničke,
  - c) komisione,
  - d) franšizing,
  - e) usluge skladištenja, otpremanja i dopremanja robe,
  - f) transport i špedicija,
  - g) kontrola kvaliteta i kvantiteta robe,
  - h) marketing,
  - i) usluge trgovačkog centra,
  - j) usluge tržnice na malo,
  - k) usluge tržnice na veliko,
  - l) usluge stočne pijace,
  - m) robna burza,
  - n) aukcijska kuća,
  - o) sajam,
  - p) gospodarske izložbe i tradicionalne manifestacije.
- (3) Trgovac, registriran kao gospodarsko društvo, može obavljati sve trgovačke usluge iz stavka (2) ovog članka.
- (4) Trgovac fizička osoba može obavljati komisione i posredničke usluge.

Članak 53.
(Minimalno tehnički uvjeti za obavljanje trgovačkih usluga)

- (1) Za obavljanje trgovačkih usluga, trgovac je dužan osigurati minimalno-tehničke uvjete koji se tiču opremljenosti poslovnih prostora, opreme i uređaja.
- (2) Ministar pravilnikom iz članka 14. stavak (3) propisuje minimalno-tehničke uvjete koje moraju ispunjavati poslovne prostorije, oprema i uređaji za obavljanje trgovačkih usluga.

Članak 54.
(Posredničke usluge)

Posredničke usluge su usluge koje obavlja posrednik, u namjeri da nalogodavcu osigura vezu sa trećom osobom, koje bi sa nalogodavcem pregovaralo o zaključivanju određenog ugovora, uz naknadu ako taj ugovor bude zaključen.

Članak 55.
(Zastupničke usluge)

Zastupničke usluge su usluge zastupanja koje obavlja zastupnik između nalogodavca i trećih osoba uz naknadu, ali u ime i za račun nalogodavca, uz unaprijed zaključen ugovor između zastupnika i nalogodavca.

Članak 56.
(Komisione usluge)

- (1) Komisione usluge su usluge koje obavlja komisionar, kada vrši poslove nabavke ili prodaje robe u svoje ime, a za račun druge osobe – komitenta, uz obračun naknade za izvršenu trgovačku uslugu.
- (2) U prodajnom objektu komisiona roba mora biti izložena za prodaju na posebnim policama, posebnom dijelu poslovne prostorije ili na drugi način odvojena, ako se u istoj prostoriji prodaje i vlastita roba komisionara.
- (3) Od fizičke osobe u komisijama za prodaju ne mogu se uzeti prehrambeni artikli, farmaceutski i kozmetički proizvodi, cigarete i alkoholna pića i predmeti od dragocjenih metala.

Članak 57.
(Franšizing)

Franšizing je poslovni odnos u kojem jedna strana - davatelj franšizinga ustupa drugoj strani - primatelju franšizinga pravo da u svom poslovanju koristi poslovno ime, proizvode i usluge, te proizvodno i poslovno iskustvo davatelja franšizinga, uz naknadu.

Članak 58.
(Usluge skladištenja)

Usluge skladištenja su usluge koje obavlja skladištar, a odnose se na smještaj i čuvanje određene robe, te poduzimanje potrebne ili ugovorene radnje radi njenog očuvanja u određenom stanju, te da je preda na zahtjev ostavodavatelja ili druge ovlaštene osobe, uz naknadu i uz prethodno zaključen ugovor o skladištenju.

Članak 59.
(Usluge otpremanja i dopremanja robe)

Usluge otpremanja i dopremanja robe su usluge koje obavlja otpremnik, u svoje ime a za račun nalogodavca, zaključuje ugovor o utovaru, istovaru i prevozu robe, i druge ugovore potrebne za izvršenje otpreme i dopreme robe, kao i da obavi ostale uobičajene poslove i radnje, uz naknadu.

Članak 60.
(Usluge kontrole kvaliteta i kvantiteta robe)

Usluge kontrole kvaliteta i kvantiteta robe su usluge koje obavlja pravna osoba koja je obavezna da stručno i nepristrasno obavi kontrolu kvaliteta i kvantiteta robe i usluga i izda uvjerenje ili certifikat o tome naručitelju kontrole, uz naknadu.

Članak 61.
(Usluge marketinga)

Marketing uslugama smatraju se usluge iz oblasti istraživanja tržišta i marketing komunikacije (ekonomska propaganda, reklama, izložba i slično), kao i druge marketing usluge koje se obavljaju u ime i za račun komitenta.

Članak 62.
(Trgovački centar)

- (1) Trgovački centar je posebno izgrađena, ili u postojećem objektu, uređena prostorna cjelina, koja se sastoji od više pojedinačno opremljenih poslovnih prostora, u kojima se obavlja trgovina na malo i pružaju trgovačke i druge usluge.
- (2) Za obavljanje usluga trgovačkog centra trgovac utvrđuje tržišni red, kojim se detaljnije uređuje poslovanje trgovačkog centra.
- (3) Trgovac koji pruža usluge trgovačkog centra i korisnik usluga, dužni su da se pridržavaju utvrđenog tržišnog reda iz stavka (2) ovog članka.

Članak 63.
(Tržnica na malo)

- (1) Tržnica na malo, odnosno pijaca, je posebno organizirano i uređeno mjesto, na kojem se obavlja trgovina na malo poljoprivrednim, prehrambenim proizvodima, zanatskim proizvodima, proizvodima kućne radinosti i ostalom robom koja se po svojim osobinama može izložiti u pijačnoj trgovini.
- (2) Tržnica na malo, organizira se i uređuje kao zasebna cjelina ili fizički odvojena podcjelina jedne cjeline, i to:
  - a) zelena tržnica na malo,
  - b) robna tržnica na malo,
  - c) tržnica na malo za prodaju korištene robe, odnosno pijaca starih stvari,
  - d) tržnica na malo upotrebljivanim automobilima – auto-pijaca.

Članak 64.
(Tržni red)

- (1) Trgovac koji vrši usluge tržnice na malo odnosno pijace, utvrđuje tržni odnosno pijačni red, kojim se detaljnije uređuju pravila za prodaju robe, vrstu robe, način izlaganja robe, održavanje prostorija i opreme za obavljanje trgovine na tržnicama na malo.
- (2) Trgovac koji vrši usluge tržnice na malo i korisnici usluga tržnice na malo dužni su da se pridržavaju utvrđenog tržnog reda iz stavka (1) ovog članka.
- (3) Na tržni red iz stavka (1) ovog članka suglasnost daje nadležni organ, koji može uskratiti davanje suglasnosti ako ocijeni da se tržnim redom trgovina regulira suprotno interesima korisnika usluga i kupaca, posebno u pogledu higijensko sanitarnih uvjeta i zaštite čovjekove okoline.

Članak 65.
(Korisnici usluga tržnice na malo)

- (1) Trgovinom na tržnici na malo mogu da se bave registrovani trgovci, a bez registracije i fizičke osobe koja se bave poljoprivrednom proizvodnjom odnosno poljoprivredno gospodarstvo, ukoliko je registrirano sukladno zakonu kojim se uređuje registracija poljoprivrednih gospodarstava, kada svoje poljoprivredne proizvode prodaju na tržnici.
- (2) Fizičke osobe koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom iz stavka (1) ovog članka mogu, bez registracije, prodavati isključivo voće, povrće i druge poljoprivredno-prehrambene proizvode, koje su proizvela na svom poljoprivrednom gospodarstvu.
- (3) Fizičke osobe koje se bave kućnom radinosti mogu prodavati isključivo proizvode koje su proizvela u kućnoj radinosti.

Članak 66.
(Obaveze trgovca koji pruža usluge tržnice na malo)

Trgovac koji pruža usluge tržnice na malo (pijaca) dužan je:

- a) utvrditi tržni red,
- b) vidno istaći dane i vrijeme pijačne trgovine,
- c) osigurati ispunjavanje minimalno tehničke opremljenosti pijace sukladno uvjetima propisanim podzakonskim aktom iz članka 14.st. (3) i (4) ovog zakona,
- d) istaći cijene usluga pijace,
- e) za uslugu izdavanja prodajnog mjesta (sto, štand, lokacija za pokretno vozilo za prodaju i dr.) izdati račun,
- f) zaključiti ugovor o zakupu prodajnog mjesta samo sa osobama iz članka 12. stavak (1) i stavak (2) toč. a) i b) ovog zakona,
- g) sa trgovcem pojedincem zaključiti ugovor o zakupu samo jednog prodajnog mjesta,
- h) voditi evidenciju zaključenih ugovora o zakupu prodajnog mjesta iz točke f) ovog članka.

Članak 67.
(Tržnica na veliko)

Tržnica na veliko je posebno organizirano i uređeno mjesto na kojem se obavlja trgovina na veliko poljoprivredno-prehrambenim proizvodima i drugim proizvodima, uz pružanje pratećih usluga.

Članak 68.
(Usluge tržnice na veliko)

- (1) Uslugama tržnice na veliko smatraju se:
  - a) stavljanje na raspolaganje i izdavanje prostora za izlaganje i prodaju poljoprivredno-prehrambenih i drugih proizvoda na veliko,
  - b) skladištenje poljoprivredno-prehrambenih i drugih proizvoda i upotreba sredstava za manipulaciju tim proizvodima,
  - c) obavljanje prijevoza, otpremanja i dopremanja, kao i poslovi održavanja kvaliteta i kvantiteta uskladištenih proizvoda.
- (2) Na tržnici na veliko obavlja se trgovina na veliko, a izuzetno i trgovina na malo, pod uvjetima koji su ovim zakonom propisani za tržnicu na malo.

Članak 69.
(Tržni red)

- (1) Trgovac koji vrši usluge tržnice na veliko dužan je utvrditi tržni red, kojim se preciznije uređuju tržna pravila za prodaju grupe proizvoda prema tržnom redu po cjelinama i podcjelinama, vrstu robe, način izlaganja robe, održavanje prostorija i opreme za obavljanje trgovine na tržnici na veliko.
- (2) Trgovac koji vrši usluge tržnice na veliko i korisnici usluga dužni su da se pridržavaju utvrđenog tržnog reda iz stavka (1) ovog članka.
- (3) Na tržni red iz stavka (1) ovog članka suglasnost daje nadležni organ, koji može uskratiti davanje suglasnosti ukoliko ocijeni da se tržnim redom trgovina regulira suprotno interesima korisnika usluga i kupaca, posebno u vezi sa higijensko-sanitarnim uvjetima i uvjetima zaštite životne sredine, u skladu sa posebnim propisima.

Članak 70.
(Stočne pijace)

- (1) Stočne pijace su posebno organizirana, uređena i tehnički opremljena mjesta na kojima se vrši trgovina stokom.
- (2) Prodavatelj može prodavati stoku koja je obilježena u skladu sa propisima iz oblasti veterinarstva, a za koju vlasnik ima važeće uvjerenje o zdravstvenom stanju stoke i koja je u njegovoj svojini, za koju posjeduje propisanu dokumentaciju.

Članak 71.
(Pijačni red)

- (1) Trgovina na stočnim pijacama odvija se po pijačnom redu, koji donosi trgovac koji pruža usluge stočne pijace.
- (2) Trgovac koji pruža usluge stočne pijace i korisnici usluga stočne pijace dužni su da se pridržavaju utvrđenog pijačnog reda iz stavka (1) ovog članka.
- (3) Na pijačni red, iz stavka (1) ovog članka, suglasnost daje nadležni organ.

Članak 72. (Sajam)

- (1) Sajam je organizirana manifestacija, na kojoj se vrši izlaganje robe odnosno usluge, u točno određenom razdoblju, na prostoru posebne namjene (sajamski prostor, sajmište), od strane izlagača, radi njenog predstavljanja i upoznavanja zainteresiranih kupaca sa tom robom odnosno uslugama, koje izlagači nude u cilju prodaje.
- (2) Organizator sajma može biti trgovac pravna osoba, koje se bavi organiziranjem sajamskih izložbi, kao i pružanjem pratećih usluga, a naročito iznajmljivanja, projektiranja i pripremanja izložbenih mjesta u sajamskom prostoru, skladištenja robe ili izdavanja skladišnog prostora, organiziranja ili obavljanja prijevoza robe za izlagače, utovara, istovara i pakovanja robe, marketinških, ugostiteljskih i drugih usluga u vezi sa organiziranjem sajamskih izložbi. Organizatori sajma mogu biti i Privredne/Gospodarske komore, udruženja, jedinice lokalne samouprave, turističke zajednice, agencije i druge organizacije koje u svom statutu imaju navedene djelatnosti organizacije sajмова.
- (3) Trgovac koji se bavi priređivanjem sajмова dužan je da se pridržava rokova predviđenih u kalendaru sajмова, a koji se utvrđuju u suradnji sa Privrednom komorom Federacije BiH i Vanjskotrgovinskom/Spoljnotrgovinskom komorom BiH.

Članak 73. (Gospodarske izložbe i tradicionalne manifestacije)

- (1) Gospodarske izložbe su izložbe robe, odnosno usluga, privremenog ili povremenog karaktera, van sajamskog prostora.
- (2) Tradicionalne manifestacije su: vašari, festivali i druge manifestacije, na kojima se u sklopu kulturnih, glazbenih, sportskih i drugih društvenih aktivnosti, prodaje određena roba odnosno usluge, sukladno običajima povodom tih aktivnosti i za određeno područje.
- (3) Organizator gospodarske izložbe ili tradicionalne manifestacije je dužan da:
  - a) vodi evidenciju osoba koje izlažu ili prodaju robu odnosno usluge,
  - b) jasno obilježi i izdvoji prostor na kome se održava gospodarska izložba ili tradicionalna manifestacija od okolnog prostora,
  - c) vidno istakne organizatora gospodarske izložbe ili tradicionalne manifestacije i razdoblje trajanja izložbe ili manifestacije,
  - d) utvrdi tržišni red gospodarske izložbe ili tradicionalne manifestacije.
- (4) Na gospodarskim izložbama ili tradicionalnim manifestacijama dozvoljena je prodaja robe i pružanje usluga koje su predmet i svrha organiziranja izložbi ili manifestacija.
- (5) Nadležni organ određuje vrijeme i mjesto održavanja gospodarskih izložbi i tradicionalnih manifestacija.

Članak 74. (Aukcijska kuća)

- (1) Aukcijska kuća je posebna tržišna institucija, koja organizira kupovinu i prodaju robe za tuđi račun, putem javnog nadmetanja.
- (2) Trgovina javnim nadmetanjem je prodaja robe kupcu, koji trgovcu, povodom njegovog javnog poziva, istakne povoljniju ponudu u odnosu na ostale sudionike u nadmetanju.

- (3) Poziv na prodaju je javan, ako je učinjen na način da za njega može da sazna veći broj neodređenih osoba, i ako sadrži određenje robe, početnu cijenu i ostale uvjete prodaje.
- (4) Pravila o javnom nadmetanju radi prodaje shodno se primjenjuju i na javno nadmetanje radi kupovine.
- (5) Trgovac koji organizira prodaju robe javnim nadmetanjem, u svoje ime i za svoj račun, ne smatra se aukcijskom kućom.
- (6) Općim aktom aukcijske kuće propisuju se način i pravila trgovine javnim nadmetanjem.

E. Posebni oblici trgovine

Članak 75.

(Otkupne stanice i otkupna mjesta)

- (1) Otkup poljoprivrednih proizvoda, šumskih plodova i stoke može se obavljati slobodno, pod uvjetima određenim ovim zakonom i podzakonskim aktom iz stavka (6) ovog članka.
- (2) Otkup poljoprivrednih proizvoda, šumskih plodova i stoke može se obavljati kupovinom od poljoprivrednika u otkupnim stanicama, na otkupnim mjestima i na poljoprivrednim gospodarstvima, registriranim sukladno zakonu, kojim se uređuje registracija poljoprivrednih gospodarstava.
- (3) Trgovac u otkupnim stanicama, na otkupnim mjestima i na poljoprivrednom gospodarstvu može od poljoprivrednika otkupiti poljoprivredne proizvode i stoku isključivo ako je proizvedena na njegovom poljoprivrednom gospodarstvu.
- (4) U otkupnim stanicama i otkupnim mjestima otkup šumskih plodova može se vršiti i od fizičkih osoba.
- (5) Otkupna stanica i otkupno mjesto moraju imati odgovarajuću prostoriju, odnosno uređen prostor za prijem i mjerenje robe, skladištenje, utovar, istovar robe i ambalažu, i ispunjavati higijensko-tehničke i sanitarne uvjete.
- (6) Ministar, po pribavljenom mišljenju ministra nadležnog za poslove poljoprivrede, prostornog uređenja i zdravstva, pravilnikom propisuje uvjete za poslovne prostorije, opremu i uređaje, koji moraju da budu ispunjeni za obavljanje otkupa poljoprivrednih proizvoda, šumskih plodova i stoke.

Članak 76.

(Uvjeti za trgovinu u otkupnim stanicama i na otkupnim mjestima)

Otkup proizvoda iz članka 75. ovog zakona koji se obavlja u otkupnim stanicama i otkupnim mjestima, može se obavljati ako su, pored uvjeta utvrđenih ovim i posebnim zakonskim propisima, ispunjeni i sljedeći uvjeti:

- a) da je istaknuto poslovno ime (firma) i obavještenje o razdoblju i vremenu otkupa proizvoda, otkupnoj cijeni, vremenu važenja tih cijena i roku plaćanja,
- b) da nadležnoj gradskoj odnosno općinskoj službi za upravu, trgovac najkasnije sedam dana prije početka otkupa, podnese zahtjev sa podacima o adresi otkupne stanice odnosno otkupnog mjesta, vrsti proizvoda, otkupnoj cijeni, roku plaćanja, razdoblju i vremenu u kojem se vrši kupovina.

Članak 77.
(Tržni red i izdavanje računa)

- (1) Trgovac je dužan da za otkupljene proizvode izda račun iz otkupnog bloka, sa sljedećim podacima:
  - a) poslovno ime, sjedište i adresa trgovca,
  - b) poslovno ime, prebivalište i adresa prodavatelja,
  - c) naziv, količina i kvalitet odnosno klasa kupljenih proizvoda,
  - d) cijena po jedinici mjere i ukupna vrijednost kupljenih proizvoda,
  - e) rok plaćanja,
  - f) datum kupovine,
  - g) potpis ovlaštenog radnika i pečat trgovca.
- (2) Račun iz otkupnog bloka mora potpisati ovlaštení radnik i mora biti ovjeren pečatom trgovca.
- (3) Trgovac je dužan da, u otkupnoj stanici, na otkupnom mjestu odnosno u poslovnom sjedištu, čuva knjigu izdatih računa iz otkupnih blokova, sukladno propisima o čuvanju knjigovodstvenih isprava.
- (4) Trgovac koji vrši otkup u otkupnim stanicama i na otkupnim mjestima utvrđuje tržišni red kojim se detaljnije uređuju tržišna pravila za obavljanje trgovine.

Članak 78.
(Dražba)

- (1) Dražba (licitacija) kao poseban oblik prodaje robe je organizirana prodaja robe najboljem kupcu na temelju javnog nadmetanja na određenom mjestu i u određeno vrijeme.
- (2) Dražba može biti stalna i povremena.
- (3) Vlada Federacije će, na prijedlog ministra, za određenu robu uredbom propisati uvjete za organiziranje dražbe, način poslovanja, te postupak prodaje robe putem dražbe.

Članak 79.
(Robna burza)

- (1) Pod burzanskim uslugama podrazumijeva se organiziranje gospodarskih subjekata radi zaključivanja ugovora o kupovini i prodaji robe.
- (2) Osnivanje i organiziranje robnih burzi uređuje se posebnim zakonom.

IV POČETAK RADA I REGISTRACIJA TRGOVCA

Članak 80.
(Početak rada trgovca pravne osobe)

- (1) Trgovac, organiziran kao pravna osoba, može početi raditi u prodajnom objektu nakon što nadležnom organu podnese dokaz o registraciji, izjavu iz članka 14. stavak (5) ovog zakona, i obavijest o datumu početka rada za svaki prodajni objekat, najkasnije u roku od pet dana prije početka rada.

- (2) Ispunjenost uvjeta iz članka 14. ovog zakona provjerava nadležna inspekcija, svaka u okviru svoje nadležnosti, u roku od 30 dana od dana prijema obavijesti i izjave iz stavka (1) ovog članka.
- (3) Izuzetno od stavka (1) ovog članka, trgovac koji obavlja trgovinu na veliko i/ili poslove uvoza naftnih derivata, može početi raditi na osnovu rješenja ministra o ispunjavanju uvjeta propisanih podzakonskim aktom iz članka 14. ovog zakona.

Članak 81.
(Početak rada trgovca fizičke osobe)

Trgovac fizička osoba, organiziran kao trgovačka radnja ili kao trgovac pojedinac, može da počne obavljanje djelatnosti i da mijenja uvjete njenog obavljanja kada od nadležnog organa dobije rješenje, kojim se trgovcu u svojstvu fizičke osobe, odobrava obavljanje trgovačke djelatnosti.

A. Osnivanje trgovačke radnje

Članak 82.
(Osnivanje trgovačke radnje)

- (1) Trgovačka radnja se osniva donošenjem rješenja, kojim se trgovcu u svojstvu fizičke osobe, odobrava obavljanje trgovačke djelatnosti.
- (2) Rješenje iz stavka (1) ovog članka donosi nadležni organ.

Članak 83.
(Uvjeti za osnivanje trgovačke radnje)

- (1) Nadležni organ će izdati rješenje o osnivanju trgovačke radnje osobi koja ispunjava sljedeće opšte i posebne uvjete:
  - a) da je državljanin Bosne i Hercegovine, sa prebivalištem u Bosni i Hercegovini
  - b) da je poslovno sposoban,
  - c) da ima najmanje III stupanj srednje stručne spreme,
  - d) da je zdravstveno sposoban, ako je za obavljanje trgovine na malo određenim robama iz predmeta poslovanja trgovačke radnje, zdravstvena sposobnost propisana kao poseban uvjet,
  - e) da ima u vlasništvu, zakupu ili po drugom zakonskom osnovu, poslovni prostor koji ispunjava opće i posebne uvjete utvrđene člankom 14. ovog zakona,
  - f) da nema zasnovan radni odnos,
  - g) da nema osnovanu trgovačku radnju,
  - h) da mu pravomoćnom sudskom odlukom nije izrečena mjera zabrane obavljanja trgovačke djelatnosti, dok ta mjera traje,
  - i) ispunjava i druge uvjete propisane ovim zakonom ili drugim propisom.
- (2) Izuzetno, rješenje o osnivanju trgovačke radnje se može izdati i osobi koja ne ispunjava uvjet iz stavka (1) točka c) ovog članka, ako uz zahtjev podnese dokaz da će zaposliti osobu koje ispunjava taj uvjet.
- (3) Osoba koje je dala netočnu izjavu o ispunjavanju uvjeta iz stavka (1) točka e) ovog članka, ima neograničenu odgovornost za štetu prouzrokovanu trećim osobama izazvanu davanjem netočne izjave.

- (4) Ispunjenost uvjeta iz stavka (1) točka e) ovog članka provjerava nadležna inspekcija, svaka u okviru svoje nadležnosti, u roku od 30 dana od dana dostavljanja konačnog rješenja, kojim se odobrava osnivanje trgovačke radnje.

Članak 84.

(Rješenje o osnivanju trgovačke radnje)

- (1) Nadležni organ izdat će rješenje o osnivanju trgovačke radnje, u roku od 8 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva ako su ispunjeni uvjeti iz članka 83. ovog zakona, u suprotnom rješenjem će odbiti zahtjev.
- (2) Protiv rješenja iz stavka (1) ovog članka može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu trgovine.

Članak 85.

(Sadržaj rješenja o osnivanju trgovačke radnje)

Rješenje o osnivanju trgovačke radnje sadrži:

- a) osobno ime i prezime i adresu prebivališta podnosioca zahtjeva, prema evidenciji nadležnog organa,
- b) naziv trgovačke radnje,
- c) sjedište i adresu trgovačke radnje,
- d) vrstu trgovačke radnje odnosno maloprodajnog objekta,
- e) šifru pretežne djelatnosti trgovačke radnje.

B. Odobrenje za obavljanje trgovine na malo osobnim radom- trgovac pojedinac

Članak 86.

(Uvjeti za izdavanje odobrenja trgovcu pojedincu)

- (1) Odobrenje za obavljanje trgovine na malo osobnim radom izvan prodavaonice, nadležni organ izdat će fizičkoj osobi, koje ispunjava sljedeće uvjete:
- a) da je državljanin Bosne i Hercegovine, sa prebivalištem u Bosni i Hercegovini
  - b) da je poslovno sposoban,
  - c) da ima najmanje osnovnu školsku spremu,
  - d) da je zdravstveno sposoban, ako je za obavljanje trgovine na malo određenim robama iz predmeta poslovanja, zdravstvena sposobnost propisana kao poseban uvjet,
  - e) ima sklopljen ugovor ili predugovor o zakupu jednog prodajnog mjesta iz članka 45. stavak (1) točka a) ili odobrenje nadležnog organa iz članka 45. stavak (2) ovog zakona za obavljanje trgovine na prodajnom mjestu iz članka 45. stavak (1) toč. b), d) i e) ovog zakona,
  - f) da nema zasnovan radni odnos,
  - g) da nema osnovanu trgovačku radnju ili svojstvo trgovca pojedinca, o čemu podnosi pisanu izjavu,
  - h) da mu pravomoćnom sudskom odlukom nije izrečena mjera zabrane obavljanja trgovačke djelatnosti.
- (2) Izuzetno od stavka (1) točka e) ovog članka, u slučaju da fizička osoba podnosi zahtjev za odobrenje obavljanja trgovine na malo izvan prodavaonice iz članka 45. stavak (1) toč. a), b), d) i e), u određene dane tokom tjedna, na području dvije ili više jedinica lokalne samouprave, dužan je nadležnom organu dostaviti

sklopljen ugovor ili predugovor o zakupu prodajnog mjesta iz članka 45. stavak (1) točka a) ili odobrenje nadležnog organa iz članka 45. stavak (2) za obavljanje trgovine na prodajnom mjestu iz članka 45. stavak (1) toč. b), d) i e) ovog zakona, u svakoj od tih jedinica lokalne samouprave.

- (3) Podnositelj zahtjeva dužan je u zahtjevu precizirati vrstu robe, kojom će obavljati trgovinu na malo, a u slučaju iz stavka (2) ovog članka, precizirati i dane u kojima će obavljati trgovinu u određenoj jedinici lokalne samouprave.

Članak 87.

(Rješenje o odobrenju obavljanja trgovine na malo osobnim radom)

- (1) Nadležni organ će, u roku osam dana od dana podnošenja urednog zahtjeva i uz ispunjavanje uvjeta iz članka 86. ovog zakona, fizičkoj osobi izdati rješenje o odobrenju obavljanja trgovine na malo osobnim radom izvan prodavaonice, kojim on stiče svojstvo trgovca pojedinca.
- (2) U slučaju iz članka 86. stavak (2) ovog zakona, rješenje izdaje nadležni organ prema prebivalištu podnositelja zahtjeva.
- (3) Rješenje iz stavka (1) ovog članka sadrži:
  - a) ime i prezime i adresu prebivališta trgovca pojedinca, prema evidenciji nadležnog organa,
  - b) vrstu robe za čiju trgovinu na malo se daje odobrenje,
  - c) adresu prodajnog mjesta za trgovinu na malo iz ugovora ili predugovora o zakupu odnosno odobrenja nadležnog organa, a u slučaju iz članka 86. stavak (2) ovog zakona, adrese svih prodajnih mjesta i dane u kojima će se obavljati trgovina na tim mjestima.
- (4) Na osnovu rješenja iz stavka (1) ovog članka, trgovac pojedinac nesmetano obavlja trgovinu u svim jedinicama lokalne samouprave koje su navedene u rješenju.
- (5) Protiv rješenja iz stavka (1) ovog članka može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu trgovine.

Članak 88.

(Dužnost obavljanja trgovine osobnim radom)

- (1) Trgovac pojedinac dužan je trgovinu na malo obavljati osobnim radom na prodajnom mjestu i sa vrstom robe, koji su određeni u rješenju iz članka 87. ovog zakona, sukladno odredbama ovog zakona i drugih propisa.
- (2) Članovi zajedničkog domaćinstva mogu u obavljanju trgovine na malo pomagati trgovcu pojedincu bez zasnivanja radnog odnosa na način da rade u njegovom prisustvu.

C. Registar trgovačkih radnji

Članak 89.

(Registar trgovačkih radnji i trgovaca pojedinaca)

- (1) Rješenje o osnivanju trgovačke radnje i rješenje kojim se odobrava obavljanje trgovine na malo osobnim radom trgovcu pojedincu, po konačnosti upisuju se u Registar trgovačkih radnji (u daljem tekstu: Registar), koji vodi nadležni organ.
- (2) Trgovačka radnja, kao i trgovac pojedinac, dužni su početi sa radom najkasnije u roku od 30 dana od dana upisa u Registar.

- (3) Od dana upisa trgovačke radnje, kao i od dana upisa trgovca pojedinca u Registar, trgovcu počinju teći prava i obaveze, sukladno ovom zakonu i drugim propisima.
- (4) Oblik, sadržaj i način vođenja Registra ministar će propisati podzakonskim aktom.

Članak 90.

(Obaveza obavještanja nadležnih organa)

- (1) O upisu trgovačke radnje i trgovca pojedinca u Registar, nadležni organ koji vodi Registar, obavijestit će nadležnu poreznu upravu, nadležni organ tržišne inspekcije, federalni i kantonalni organ nadležan za oblast trgovine i druge organe, koji vrše nadzor u ovoj oblasti, dostavljanjem konačnog rješenja o osnivanju trgovačke radnje u roku od 8 (osam) dana od dana konačnosti rješenja.
- (2) Federalno ministarstvo trgovine na osnovu obavještenja iz stavka (1) ovog članka vodi jedinstvenu evidenciju trgovačkih radnji i trgovaca pojedinaca u Federaciji BiH.

D. Prestanak rada trgovačke radnje i trgovca pojedinca

Članak 91.

(Prestanak rada trgovačke radnje odjavom)

- (1) Trgovac je dužan prije prestanka rada trgovačke radnje podnijeti zahtjev nadležnom organu za odjavu.
- (2) Nadležni organ, u roku od 8 (osam) dana od dana podnošenja urednog zahtjeva, donosi rješenje kojim utvrđuje prestanak rada trgovačke radnje.
- (3) Prestanak rada trgovačke radnje utvrđuje se na dan koji je trgovac naveo u zahtjevu iz stavka (1) ovog članka i ne može se utvrditi na dan, koji je nastupio prije dana podnošenja zahtjeva.
- (4) Ako u zahtjevu nije naznačen dan prestanka rada trgovačke radnje, prestanak se utvrđuje danom podnošenja zahtjeva za odjavu.

Članak 92.

(Prestanak rada trgovačke radnje po sili zakona)

Nadležni organ rješenjem utvrđuje prestanak rada trgovačke radnje po sili zakona sa danom utvrđivanja jednog od sljedećih razloga:

- a) gubitkom poslovne sposobnosti ili smrti vlasnika trgovačke radnje,
- b) ako trgovac ne počne obavljati trgovinu na malo u roku od 30 dana od dana izdavanja rješenja o osnivanju trgovačke radnje,
- c) ako prestane ispunjavati bilo koji od uvjeta navedenih u članku 83. ovog zakona,
- d) ako je inspekcijskim nadzorom utvrđeno da nisu ispunjeni uvjeti propisani člankom 14. ovog zakona, propisima donesenim na osnovu ovog zakona i drugim propisima, a utvrđeni nedostaci nisu otklonjeni u zadanom roku,
- e) ako se naknadno utvrdi da je rješenje o osnivanju trgovačke radnje doneseno na temelju neistinitih podataka ili krivotvorenih isprava,
- f) na osnovu zahtjeva Porezne uprave Federacije BiH, kada se utvrdi da trgovačka radnja duže od šest mjeseci ne ostvaruje prihod niti rashod od obavljanja djelatnosti, nakon što Porezna uprava Federacije BiH provjeri i utvrdi razloge neostvarivanja prihoda,

- g) na osnovu zahtjeva Porezne uprave Federacije BiH, kada se utvrdi da trgovačka radnja, u posljednjih šest mjeseci odnosno duže od šest mjeseci, ne obračunava i ne plaća porezne obaveze i doprinose za obavezna osiguranja.

Članak 93.
(Rješenje o prestanku rada)

- 1) O prestanku rada trgovačke radnje, u smislu članka 92. ovog zakona, nadležni organ donosi rješenje kojim utvrđuje prestanak rada trgovačke radnje.
- 2) Po konačnosti rješenja, trgovačka radnja se briše iz Registra.
- 3) O brisanju iz Registra, nadležni organ obavijestit će nadležnu poresku upravu, nadležni organ tržišne inspekcije, federalni i kantonalni organ nadležan za oblast trgovine i druge organe, koji vrše nadzor u ovoj oblasti dostavljanjem konačnog rješenja.

Članak 94.
(Prestanak rada trgovca pojedinca)

Odredbe čl. 91, 92. i 93. ovog Zakona odgovarajuće se primjenjuju i na prestanak rada trgovca pojedinca.

V DEKLARIRANJE ROBE I NAČIN FORMIRANJA I ISTICANJA CIJENE ROBE

Članak 95.
(Deklariranje robe)

- (1) Roba u prometu mora da ima deklaraciju, koja mora biti napisana na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.
- (2) Sadržaj deklaracije propisan je zakonskim propisima kojima se uređuje zaštita potrošača u Bosni i Hercegovini, dok sadržaj deklaracije za pojedine proizvode ili grupe proizvoda, propisuju nadležni organi u skladu sa posebnim propisom.

Članak 96.
(Pravila o uvjetima prodaje)

Trgovac je dužan utvrditi pisana pravila o uvjetima prodaje (cijena, način plaćanja i isporuka, bonifikacija i sl.) i na prikladan način, učiniti ih dostupnim kupcu i pridržavati se tih uvjeta.

Članak 97.
(Način formiranja cijena)

- (1) Trgovci i proizvođači formiraju cijene robe i usluga slobodno, prema uvjetima tržišta, ako nije drugačije regulirano ovim zakonom i propisom, kojim se uređuje kontrola cijena.
- (2) Cijena, u smislu ovog zakona, jeste novčana vrijednost za jedinicu proizvoda odnosno usluge, koja je formirana sukladno uvjetima tržišta, po kojoj trgovac nudi svoju robu odnosno uslugu kupcu.
- (3) Trgovac na malo je dužan formirati i istaći maloprodajnu cijenu robe, koju stavlja u promet, u domaćoj valuti i izdati račun za prodatu robu.

- (4) Trgovac je dužan naplatu računa, koji potrošač plaća u gotovini, izvršiti sukladno Smjernicama o zaokruživanju iznosa za plaćanje u gotovinskom platnom prometu ("Službene novine Federacije BiH", broj 89/07).

Članak 98.
(Isticanje cijena)

- (1) Trgovac je dužan da na jasan, lako uočljiv i čitljiv način, istakne prodajnu cijenu na polici ili artiklu, neposredno pored, iznad ili ispod robe ili u slučaju daljinske trgovine, pored prikaza ili opisa robe.
- (2) Trgovac, koji obavlja trgovinu na prodajnom mjestu u prodajnom objektu, u koji potrošač ne može da uđe ili trgovinu osobnim nuđenjem, dužan je da istakne prodajnu cijenu na način iz stavka (1) ovog članka ili na vidnom mjestu u cjenovniku.
- (3) Prodajna cijena proizvoda i usluga je konačna cijena u koju su uključeni svi porezi i takse.
- (4) Pružatelj usluge je dužan da, na vidnom mjestu, na jasan, lako uočljiv i čitljiv način, istakne samo jediničnu cijenu usluge.

Članak 99.
(Kalkulacija cijena)

- (1) Trgovac je dužan da formira cijene robe u prometu putem kalkulacija, i da, na osnovu njih, istakne cijene za svaku robu u prodaji.
- (2) Uz oznaku cijene robe, izložene za prodaju ili pripremljene za prodaju, mora se označiti redni broj iz trgovačke knjige i godina zaduženja, odnosno zapisnika o promjeni cijena u trgovačkoj knjizi, ili druga oznaka, na osnovu koje se istaknuta cijena može povezati sa ulaznom kalkulacijom, odnosno zapisnikom o promjeni cijena za tu robu.
- (3) Ako se na proizvodu nalazi barcode (GTIN, QR code i dr.) ili druga oznaka, na osnovu koje se može istaknuta cijena povezati sa ulaznom kalkulacijom ili rednim brojem zaduženja u trgovačkoj knjizi, trgovac nije dužan postupiti po odredbi stavka (2) ovog članka.
- (4) Trgovac na malo može potrošačima da daje popust na cijenu, iz stavka (1) ovog članka, umanjnjem maloprodajne cijene utvrđene kalkulacijom, a prilikom plaćanja robe. Iznos popusta mora biti jasno iskazan na računu za prodatu robu i/ili uslugu.
- (5) Vrsta i način plaćanja u maloprodaji ne smije uticati na krajnju cijenu računa koja se naplaćuje od kupca.

Članak 100.
(Prodajni poticaji)

- (1) Trgovac na malo može da daje naročite prodajne poticaje potrošačima kada provodi postupak posebne vrste prodaje.
- (2) Prodajni poticaj je ponuda robe odnosno usluge, pod povoljnijim uvjetima u odnosu na redovnu ponudu, i to naročito:
  - a) sa sniženom cijenom, kao što su: rasprodaja, akcijska prodaja, stalna prodaja po sniženoj cijeni u specijaliziranim prodavaonicama, sezonska prodaja, promotivna prodaja, sajamska prodaja, prodaja pojedinim grupama potrošača i drugi oblici prodaje sa cijenom nižom od cijene ostvarene u redovnoj prodaji,

- b) sa posebnim pogodnostima tokom prodaje u vezi sa isporukom, montažom, održavanjem ili drugim pogodnostima i to zavisno od prirode proizvoda, odnosno robe ili usluge,
- c) sa obećanjem nagrade, učešćem u nagradnoj igri, pratećim poklonima, u programima lojalnosti, odnosno drugim pogodnostima.
- (3) Trgovac je dužan utvrditi, u pisanoj formi, pravila kada provodi postupak posebne vrste prodaje, te ih jasno, vidljivo i čitko istaknuti u poslovnom prostoru ili posebnom mjestu prodaje, lako dostupnom potrošaču, sukladno posebnim propisima o zaštiti potrošača.
- (4) Pravila moraju sadržavati najmanje:
- vrstu poticaja, kao što su: popust, prateći poklon, učešće u nagradnoj igri ili druga pogodnost,
  - precizno i jasno određenje robe odnosno usluge na koju se odnosi,
  - razdoblje važenja poticaja sa naznakom datuma početka,
  - sve eventualne posebne uvjete za ostvarivanje prava na poticaj.
- (5) Promotivna prodaja je prodaja robe koja se prvi put uvodi u ponudu trgovca i koja se nudi po nižoj cijeni od cijene, koja će biti formirana u redovnoj ponudi.

Članak 101. (Isticanje cijene u prodaji preko kataloga)

Trgovac, koji nudi robu na prodaju preko kataloga, dužan je da u katalogu označi prodajnu cijenu robe i druge uvjete prodaje, kao i vrijeme važenja te cijene i tih uvjeta.

VI TRGOVAČKA EVIDENCIJA

Članak 102. (Vođenje evidencija)

- Trgovac je dužan da vodi evidencije utvrđene ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona.
- U svakoj fazi prometa i transporta robu mora pratiti vjerodostojna dokumentacija (faktura ili dostavnica ili otpremnica ili otkupni blok i sl.) iz koje se nedvosmisleno može utvrditi porijeklo robe, količina i vrsta robe, naziv dobavljača (prodavatelja) i naziv i mjesto kupca.
- Kod ambulantne prodaje robu u prometu prati dokument o porijeklu robe, količini i vrsti robe i otpremnice o izvršenoj prodaji kupcima.
- Trgovac je dužan, za svaku prodatu robu ili izvršenu uslugu, kupcu izdati odgovarajući račun, sukladno zakonu kojim se uređuje promet putem fiskalnih kasa, otpremnicu, dostavnicu, nota račun, paragon i otkupni blok.
- Ministar pravilnikom propisuje oblik, sadržaj i način vođenja trgovačke knjige za trgovinu na veliko, trgovinu na malo i trgovačke usluge.

Članak 103. (Evidencije u trgovini na veliko)

- Trgovac na veliko dužan je u svakom skladištu odnosno u poslovnom prostoru, držati i ažurno voditi trgovačku knjigu na veliko. Izuzetno, trgovac nije obavezan posebno voditi trgovačku knjigu na veliko, ukoliko u svom računovodstvu vodi

ažurno sve podatke vezane uz nabavku i prodaju robe i obavezne elemente kalkulacije cijene propisane podzakonskim aktom iz članka 102. stavak (5) ovog zakona.

- (2) Trgovac na veliko ne može prodavati robu za koju nema isprave o njenoj nabavci i za koju nije sačinjena kalkulacija cijena.
- (3) Gospodarska društva i obrtnici, koji su registrirani za obavljanje djelatnosti proizvodnje, dužni su da za robu (repromaterijal) namijenjenu proizvodnji posjeduju isprave o njenoj nabavci (faktura, otpremnica i sl.).

Članak 104. **(Trgovačka knjiga za trgovinu na malo)**

- (1) Trgovac, koji obavlja trgovinu na malo, dužan je da za svaki prodajni objekat ili drugo prodajno mjesto, vodi trgovačku knjigu, koja sadrži evidenciju o kupovini i prodaji robe, kao i da osigura dostupnost te evidencije.
- (2) Evidencija o kupovini robe vodi se na osnovu fakture otpremnice, fakture, dostavnice i prijemnice odnosno drugog dokumenta o kupovini robe.
- (3) Evidencija o prodaji robe vodi se na temelju odgovarajućeg računa, fakture i drugih dokumenata koji sadrže podatke o njenoj vrijednosti.
- (4) Vrijednost kupljene i prodane robe evidentira se po maloprodajnim cijenama.
- (5) Trgovac koji obavlja trgovinu na malo ne može prodavati robu za koju nema isprave o njenoj nabavci (otpremicu, dostavnicu, račun i slično), za koju nije sačinjena kalkulacija cijena i koja nije evidentirana u trgovačku knjigu.
- (6) Trgovac na malo dužan je točno i ažurno voditi trgovačku knjigu.
- (7) Trgovačka knjiga može da se vodi i elektronički, umjesto u papirnom obliku, uz mogućnost sastavljanja kopija identičnih izvornom elektroničkom zapisu.
- (8) Obaveza vođenja trgovačke knjige ne odnosi se na trgovca pojedinca, poljoprivredna gospodarstva i fizičke osobe - proizvođače u domaćoj radinosti.

Članak 105. **(Trgovačka knjiga za trgovačke usluge)**

- (1) Trgovac, koji se bavi pružanjem trgovačkih usluga, dužan je da vodi trgovačku knjigu o primljenoj i prodatoj odnosno isporučenoj robi i izvršenoj usluzi.
- (2) Trgovačka knjiga, iz stavka (1) ovog članka, vodi se za svako prodajno mjesto odnosno poslovnu jedinicu u kojoj se vrše usluge.
- (3) Trgovačka knjiga se vodi na osnovu isprava o izradi odnosno nabavci robe ili isprava o naručenim uslugama (faktura, dostavnica, prijemnica, radni nalog, narudžbenica, revers i drugo).
- (4) Trgovačka knjiga i isprave se drže u svakom prodajnom mjestu, odnosno poslovnoj jedinici, a isprave o robi koja se prevozi u prevoznom sredstvu.
- (5) Trgovac iz stavka (1) ovog članka ne može prodavati niti prevoziti robu odnosno vršiti usluge, za koje nema isprave, ili koje nisu propisno evidentirali.

Članak 106. **(Obaveza dostavljanja podataka o trgovini)**

- (1) Ministarstvo prikuplja od trgovaca podatke o trgovini i trgovinskoj mreži, cijenama, promjeni cijena robe i usluga, zalihama, marži i druge podatke radi iniciranja i praćenja efekata mjera ekonomske politike u oblasti tržišta i trgovine.
- (2) Trgovac je dužan da dostavi Ministarstvu podatke iz stavka (1) ovog članka.
- (3) Podaci iz stavka (1) ovog članka dostavljaju se u elektroničkoj ili pisanoj formi.

- (4) Svi dostavljeni podaci smatraju se povjerljivim i neće se pojedinačno objavljivati u bilo kojem obliku.
- (5) Ministar pravilnikom propisuje periode izvještavanja, rokove za dostavljanje, oblik obrasca i sadržinu podataka o trgovini i trgovačkoj mreži, cijenama, promjeni cijena roba i usluga, zalihama, marži.

VII NEPOŠTENE TRGOVAČKE RADNJE

Članak 107. (Nepoštene trgovačke radnje)

- (1) Nepoštenim trgovačkim radnjama, u smislu ovog zakona, smatraju se radnje:
  - a) nepoštene tržišne konkurencije odnosno nelojalna konkurencija,
  - b) nedozvoljene špekulacije,
  - c) nepoštene trgovačke prakse.
- (2) Nepoštenim trgovačkim radnjama smatraju se i akti kojima se potiču radnje iz stavka (1) ovog članka.
- (3) Radnje i akti iz st. (1) i (2) ovog članka su zabranjeni.

Članak 108. (Nepoštena tržišna konkurencija)

Nepoštena tržišna konkurencija odnosno nelojalna konkurencija je radnja trgovca koja je protivna dobrim poslovnim običajima i kojom se nanosi ili se može nanijeti šteta drugom trgovcu, drugom gospodarskom društvu ili potrošaču.

Članak 109. (Oblici nepoštene tržišne konkurencije)

Pod nepoštenom tržišnom konkurencijom, odnosno nelojalnom konkurencijom iz članka 108. ovog zakona, podrazumijeva se:

- a) reklamiranje, oglašavanje ili nuđenje robe navođenjem podataka ili upotrebom izraza, kojima se stvara ili se može stvarati zabuna na tržištu, čime se određeni trgovac dovodi ili se može dovesti u povoljniji položaj ili kupac dovesti u zabludu,
- b) davanje podataka o drugom trgovcu koji mogu biti štetni po ugled ili poslovanje tog trgovca,
- c) prodaja robe sa oznakom ili podacima koji stvaraju ili mogu stvoriti zabunu o porijeklu, načinu proizvodnje, količini, kvalitetu i drugim svojstvima robe,
- d) prikrivanja mana robe, isticanje nepostojećih kvaliteta, davanje netočnih podataka ili dovođenje, na drugi način, kupca u zabludu,
- e) preduzimanje radnji usmjerenih na raskidanje poslovnog odnosa između drugih trgovaca ili radi sprečavanja odnosno otežavanja zasnivanja takvog poslovnog odnosa,
- f) neopravdano neizvršavanje ili jednostrano raskidanje ugovora o kupovini i prodaji robe ili drugog trgovačkog ugovora zbog zaključenja istog ili sličnog ugovora sa drugim, čime se nanosi ili može nanijeti šteta suugovaraču,
- g) oglašavanje prividne rasprodaje ili prividnog sniženja cijena robe ili obavljanje drugih sličnih radnji, koje dovode ili mogu dovesti potrošača u zabludu o cijeni,
- h) neovlaštena upotreba tuđeg imena, firme, žiga, oznake ili drugog vanjskog obilježja, ako se tim stvara ili može stvoriti zabuna na tržištu,

- i) davanje ovlaštenja drugom trgovcu da može koristiti njegova vanjska obilježja ako se time stvara ili može stvoriti zabuna na tržištu,
- j) neovlaštena upotreba usluga trgovačkog putnika, trgovačkog predstavnika ili zastupnika drugog gospodarskog društva.

Članak 110.
(Nedozvoljena špekulacija)

- (1) Nedozvoljena špekulacija je korištenje stanja na tržištu nastalog poremećajima u opskrbi ili nezakonito povećanje cijena radi sticanja protivpravne imovinske koristi.
- (2) Nedozvoljenom špekulacijom, iz stavka (1) ovog članka, smatra se:
  - a) prikrivanje određene robe, ograničavanjem ili obustavljanjem njene prodaje i druge radnje, kojima se uzrokuje poremećaj na tržištu,
  - b) uvjetovanje kupovine jedne robe kupovinom druge robe ili, na drugi način, uvjetovanje i kupovina i prodaja robe,
  - c) prodaja robe na način i pod uvjetima, kojima se kupcima otežava ili onemogućava kupovina robe,
  - d) zaključivanje fiktivnih ugovora o kupovini i prodaji robe i drugim poslovima trgovine,
  - e) neugovaranje roka isporuke ili isporuka robe poslije ugovorenog roka, po cijeni višoj od cijene, koja je važila na dan isporuke robe utvrđene ugovorom.
  - f) Naknadno davanje financijskih rabata, a koje nije unaprijed ugovoreno između kupca i dobavljača, sa jasno definiranim razlozima i uvjetima za ostvarivanje prava na rabat.

Članak 111.
(Nepoštena trgovačka praksa)

- (1) Nepoštena trgovačka praksa je postupanje trgovaca suprotno načelu poštenja i savjesnosti, načelu ravnopravnosti ugovornih strana i dobroj poslovnoj praksi, odnosno postupanje na način koji je usmjeren na nanošenje štete drugim trgovcima, sukladno zakonu kojim se uređuju obvezni odnosi.
- (2) Pod nepoštenom trgovačkom praksom trgovca, podrazumijevaju se i radnje trgovca, kojima se vrši:
  - a) uvjetovanje plaćanja naknade za uvrštavanje odnosno „ulistavanje“ proizvoda u asortiman i stavljanje proizvoda na police u prodajnom objektu i prodajnom mjestu trgovca,
  - b) nabavka proizvoda od dobavljača bez plaćanja u cilju prvog punjenja,
  - c) plaćanje posebnih naknada pristupa prodajnoj mreži,
  - d) drugi oblici uvjetovanja sa istom posljedicom.

Članak 112.
(Naknada štete)

- (1) Naknada štete, nastala nepoštenom trgovačkom praksom, ostvaruje se u sudskom postupku.
- (2) Tužbu, iz stavka (1) ovog članka, mogu podnijeti trgovac i druge pravne i fizičke osobe, koje imaju pravni interes.
- (3) Pravo na tužbu, iz stavka (2) ovog članka, zastarijeva istekom roka od jedne godine od dana kada tužitelj sazna za djelo i izvršitelja, a najkasnije tri godine od dana izvršenja djela.

VIII ZAŠTITA POTROŠAČA

Članak 113. (Zaštita potrošača)

Na sva pitanja u vezi sa zaštitom potrošača i obavezama i odgovornostima trgovaca u oblasti trgovine na veliko, trgovine na malo i pružanju trgovačkih usluga, koja nisu regulirana ovim zakonom, primjenjivaće se odgovarajuće odredbe iz zakonskih propisa kojima se uređuje zaštita potrošača u Bosni i Hercegovini.

IX ZABRANA OGRANIČENJA TRŽIŠTA I PRIVREMENE MJERE OGRANIČENJA TRŽIŠTA

Članak 114. (Zabrana ograničenja tržišta)

- (1) Federalni, kantonalni i organi jedinica lokalne samouprave ne mogu svojim aktima, postupanjem i pružanjem podrške ili na drugi način, ograničavati nastupanje na tržištu, niti se mogu pojedini trgovci ili potrošači stavljati u neravnopravan položaj na tržištu.
- (2) Zabranjeno je ograničavanje tržišta općim i pojedinačnim aktima i radnjama nadležnih organa iz stavka (1) ovog članka, trgovaca i drugih pravnih lica kojima se, suprotno ovom zakonu, ograničava slobodna razmjena robe i slobodno nastupanje na tržištu ili na drugi način narušava konkurencija.
- (3) Aktima i radnjama iz stavka (2) ovog članka smatraju se akti i radnje kojima se trgovac dovodi u neravnopravan položaj, tako što mu se onemogućava širenje prodajne mreže, prodaja robe ili se prisiljava na prodaju, koja nije sukladna njegovoj poslovnoj politici.

Članak 115. (Privremene mjere ograničavanja tržišta)

- (1) Izuzetno od članka 114. ovog zakona, ukoliko nastanu ili mogu nastati značajniji poremećaji na tržištu, koji se ne mogu otkloniti mjerama ekonomske politike, usljed elementarne nepogode, nestašice dobara za potrebe gospodarstva i opskrbe stanovništva, poremećaja u globalnim lancima opskrbe, proglašenja pandemije, Vlada Federacije BiH može propisati privremene mjere ograničavanja tržišta, sukladno ovom zakonu i posebnim zakonima.
- (2) U slučajevima iz stavka (1) ovog članka, Vlada Federacije BiH može propisati:
  - a) zabranu trgovine određenih proizvoda, sirovina i repromaterijala,
  - b) ograničavanje trgovine pojedinom robom ili odrediti posebne uvjete za trgovinu pojedinim proizvodima (kupovina po odobrenju, karticama i slično),
  - c) obvezu određenim trgovcima da stave na tržište određene vrste i količine pojedinih proizvoda odnosno da ih isporuče određenim korisnicima po propisanom redoslijedu,
  - d) obvezu određenim trgovcima da formiraju i drže u rezervi određene vrste i količine proizvoda.
- (3) Mjere, iz stavka (2) ovog članka, mogu trajati dok traju poremećaji na tržištu, koji se ne mogu otkloniti mjerama ekonomske politike, ali najduže do šest mjeseci od dana početka primjene privremenih mjera ograničavanja tržišta.

X PLANIRANJE I RAZVOJ TRGOVINE

Članak 116.

- (1) Strategiju razvoja trgovine u FBiH (u daljem tekstu: Strategija) donosi Parlament FBiH, na prijedlog Vlade FBiH (u daljem tekstu: Vlada).
- (2) Strategijom se utvrđuju mjere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarenja strateških dugoročnih ciljeva u oblasti trgovine.
- (3) Strategija sadrži najmanje:
  - a) analizu postojećeg stanja i dosadašnjeg stupnja razvoja trgovine,
  - b) uporednu analizu trgovine konkurentskih zemalja,
  - c) ciljeve razvoja trgovine,
  - d) viziju razvoja trgovine,
  - e) prijedlog politike razvoja trgovine,
  - f) ostale elemente.
- (4) Radi provođenja Strategije, Vlada donosi akcijski plan za četiri godine.
- (5) Jedinice lokalne samouprave dužne su da svoje razvojne dokumente usklađuju sa Strategijom.

Članak 117.

- (1) Vlada osniva Vijeće za razvoj trgovine Federacije BiH (u daljem tekstu: Vijeće) kao savjetodavno tijelo za potrebe unapređenja razvoja trgovine u Federaciji.
- (2) Vijeće u okviru svojih nadležnosti obavlja sljedeće poslove:
  - a) praćenje razvoja i analiza dostignute razine razvijenosti trgovine,
  - b) predlaganje politike razvoja trgovine,
  - c) praćenje provođenja Strategije i akcionog plana za realizaciju Strategije,
  - d) druga pitanja od značaja za razvoj i unapređenje trgovine.
- (3) Rad članova Vijeća je dobrovoljan i ne plaća se.
- (4) Vlada imenuje članove Vijeća na prijedlog Ministarstva, a koji čine predstavnici: Gospodarske komore Federacije BiH, Obrtničke komore Federacije BiH, Udruženja poslodavaca-oblast trgovine, Granskog sindikata, udruženja za zaštitu potrošača, naučni i sveučilišni radnici i predstavnik Ministarstva na period od 4 godine.
- (5) Pri imenovanju članova Vijeća vodi se računa o ravnopravnoj zastupljenosti polova, sukladno zakonu.

Članak 118.

- (1) S ciljem usmjeravanja unapređenja i razvoja trgovine u Federaciji BiH, u proračunu Federacije BiH mogu se planirati sredstva za financiranje promotivnih aktivnosti za stvaranje i razvoj brenda, podsticanje proizvođača-trgovaca ili pružatelja usluga na provođenju aktivnosti na brendiranju proizvoda robe i usluga namijenjenih tržištu, aktivnosti na kreiranju brenda, kao što su: dizajn, marketing, pakovanje i drugo.
- (2) Pravo na dodjelu sredstava, iz stavka (1) ovog članka, imaju subjekti koji su registrirani u Federaciji za obavljanje djelatnosti proizvodnje i trgovine.
- (3) Dodjela sredstava za unapređenje i razvoj trgovine iz stavka (1) ovog članka vrši se na osnovu javnog natječaja, koji raspisuje Ministarstvo.
- (4) Za provođenje konkursa, ministar imenuje Komisiju za provođenje postupka dodjele sredstava.

- (5) Za provođenje postupka kontrole utroška dodijeljenih namjenskih sredstava, ministar imenuje Komisiju za kontrolu utroška sredstava za unapređenje i razvoj trgovine.
- (6) Izbor projekata, koji će biti financirani ili sufinancirani namjenskim sredstvima, vrši se prema sljedećim kriterijima:
  - a) pokazatelji poslovanja podnosioca zahtjeva za dodjelu sredstava za unapređenje i razvoj trgovine,
  - b) doprinos razvoju domaće privrede i domaće proizvodnje,
  - c) stupanj razvijenosti jedinice lokalne samouprave u kojoj se nalazi sjedište društva,
  - d) usklađenost sa strateškim dokumentima u oblasti trgovine.
- (7) Ministar donosi rješenje o određivanju iznosa dodijeljenih sredstava iz stavka (1) ovog članka i zaključuje ugovor o financiranju projekta iz oblasti trgovine.
- (8) Ministar donosi rješenje o odbijanju dodjele sredstava za unapređenje i razvoj trgovine ako:
  - a) projekat nije ocijenjen sa dovoljnim brojem bodova na rang-listi za njegovo financiranje,
  - b) ako Ministarstvo nije u mogućnosti da realizira financiranje projekta zbog nedostatka proračunskih sredstava,
  - c) ako subjekti iz stavka (2) ovog članka nisu opravdali utrošak sredstava, koja su im dodijeljena za unapređenje i razvoj trgovine.
- (9) Rješenje iz st. (7) i (8) ovog članka je konačno i protiv njega nije dozvoljeno izjaviti žalbu, ali se može tužbom pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.
- (10) Ugovor o financiranju projekta iz oblasti trgovine sadrži podatke o dodijeljenom financijskom iznosu, precizno utvrđenu svrhu trošenja proračunskih sredstava, visinu učešća korisnika sredstava u financiranju projekta iz vlastitih ili drugih izvora, dinamiku prijenosa proračunskih sredstava, obavezu redovnog izvještavanja Ministarstva o namjenskom utrošku sredstava, način kontrole utroška dodijeljenih sredstava, te ostala međusobna prava i obaveze ugovornih strana.
- (11) Ministar pravilnikom propisuje postupak dodjele sredstava za unapređenje i razvoj trgovine.

Članak 119.

- (1) Korisnik poticaja iz članka 118. stavak 2. ovog zakona obavezan je da Ministarstvu blagovremeno dostavi izvješće o utrošku financijskih sredstava sa potrebnim dokazima u roku koji je određen ugovorom.
- (2) Korisnik poticaja obavezan je da namjenski utroši dodijeljena sredstva.
- (3) Korisnik poticaja obavezan je da čuva dokumentaciju na osnovu koje su dodijeljena namjenska sredstva Ministarstva najmanje tri godine od dana zaključenja ugovora.
- (4) Korisnik poticaja dužan je da, bez odgađanja, u slučaju nastanka okolnosti, koje otežavaju ili onemogućavaju realizaciju ugovorenih obaveza, a najkasnije u roku od pet dana od dana nastanka okolnosti, obavijesti Ministarstvo o:
  - a) odgađanju ili promjeni roka za realizaciju ugovorne obaveze,
  - b) nastanku okolnosti koje sprečavaju ili odugovlače realizaciju ugovora,
  - c) statusnim i drugim bitnim organizacijskim promjenama, koje mogu uticati na realizaciju ugovorne obaveze,
  - d) drugim važnijim pitanjima, koja se pojave u trenutku realizacije ugovornih odredbi, a koja na određen način mijenjaju projektne aktivnosti ili ugovorene obaveze,

- (5) Korisnik poticaja, koji u ugovorenom roku, ne dostavi izvješće sa pratećim dokazima o namjenskom utrošku sredstava ili dostavi neuredan i nepotpuno izvješće zloupotrijebi odnosno nenamjenski utroši sredstva, gubi pravo na korištenje finansijskih sredstava propisanih ovim zakonom, te ima obavezu da vrati dodijeljena sredstva uvećana za zakonsku zateznu kamatu.

XI NADZOR

Članak 120. (Upravni i inspekcijski nadzor)

- (1) Upravni nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa, donesenih na temelju ovog zakona, vrši Ministarstvo.
- (2) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa, donesenih na temelju ovog zakona, vrše federalni tržišno, turističko-ugostiteljski inspektori i kantonalni, gradski i općinski tržišni inspektori, svaki u okviru svoje nadležnosti, sukladno ovlaštenjima propisanim ovim zakonom i propisima, kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Članak 121.

- (1) Nadležni tržišni inspektor će trgovcu rješenjem zabraniti obavljanje trgovine do otklanjanja nepravilnosti, utvrđenih nalazom inspektora, ako prilikom nadzora utvrdi:
- a) da se djelatnost trgovine obavlja bez registracije ili bez odobrenja za obavljanje trgovačke djelatnosti izdatog od nadležnog organa,
  - b) da u poslovnom prostoru odnosno drugom prodajnom mjestu nisu ispunjeni, zakonom propisani, tehnički i drugi uvjeti za obavljanje te djelatnosti,
  - c) da je trgovac otpočeo raditi u prodajnom objektu, a nadležnom organu prethodno nije podnio izjavu iz članka 14. stavak (5) ovog zakona.
- (2) Žalba protiv rješenja ne odlaže izvršenje rješenja.
- (3) Nakon što je rješenje o zabrani postalo izvršno, inspektor će utvrditi je li rješenje izvršeno te, ako nije izvršeno, bez odgađanja će pokrenuti postupak za njegovo izvršenje i donijeti zaključak o dozvoli izvršenja po službenoj dužnosti, te izvršiti pečaćenje objekta u kojem je zabranjen rad.
- (4) Kada trgovac obavijesti inspektora da su otklonjeni nedostaci, koji su bili razlog pečaćenja, inspektor koji je rješenjem odredio zabranu rada, odmah će izdati nalog odnosno osobno izvršiti skidanje pečata.
- (5) Tržišni inspektor može privremeno do okončanja prekršajnog postupka oduzeti robu osobama iz stavka (1) ovog članka.
- (6) Ukoliko se u prodajnom objektu ili na prodajnom mjestu nalaze lako kvarljive namirnice, trgovac može, pismenim putem, u roku od 24 sata od zatvaranja prodajnog objekta ili prodajnog mjesta, podnijeti zahtjev tržišnom inspektoru za otvaranje prodajnog objekta ili prodajnog mjesta i u prisustvu inspektora će se iznijeti namirnice, nakon čega će se prodajni objekat odnosno prodajno mjesto ponovo zatvoriti.

Članak 122.

- (1) Ako se prilikom nadzora utvrdi da se djelatnost trgovine obavlja mimo registracije ili mimo odobrenja za obavljanje trgovačke djelatnosti izdatog od nadležnog organa i da su poslovni prostori, uređaji i oprema namijenjeni za obavljanje trgovine i pružanje usluga prestali ispunjavati propisane minimalne tehničke

uvjete, kao i uvjete tehničke opremljenosti i da je trgovac podnio netočnu izjavu iz članka 14. stavak (5) ovog zakona, tržišni inspektor će rješenjem odrediti rok do kojeg se nedostaci moraju otkloniti.

- (2) Ako se nedostaci iz stavka (1) ovog članka ne otklone u određenom roku, tržišni inspektor donijet će rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti, o zatvaranju prostora odnosno o zabrani upotrebe uređaja i opreme.
- (3) U slučaju teže povrede higijensko-sanitarnih, zdravstvenih i tehničkih uvjeta zbog kojih mogu nastati teže posljedice po zdravlje i život ljudi i stoke, nadležni inspektor će donijeti rješenje kojim će odmah zabraniti obavljanje te djelatnosti dok se utvrđeni nedostaci ne otklone.
- 4) Žalba protiv rješenja iz stavka (3) ovog članka ne odlaže izvršenje rješenja.

Članak 123.

- (1) Kada tržišni inspektor, u nadzoru nad kvalitetom proizvoda u prometu, utvrdi da proizvod ne ispunjava propisane uvjete kvaliteta, rješenjem će:
  - a) privremeno staviti van prometa proizvod za koji utvrdi da se u prometu nalazi nepropisno deklariran odnosno da je sa nedostacima u deklaraciji, da stvarno stanje proizvoda ne odgovara deklariranom i naložiti otklanjanje nedostataka,
  - b) privremeno staviti van prometa proizvod, za koji je laboratorijskim ispitivanjem kvaliteta utvrđeno da, po svom sastavu, ne ispunjava propisane uvjete kvaliteta, ali se može staviti u promet za daljnju upotrebu, pod uvjetom da se, u deklaraciji otklone nedostaci, i navedu podaci, koji odgovaraju uvjetima kvaliteta propisanim za tu vrstu proizvoda,
  - c) staviti van prometa proizvod i naložiti njegovo uništenje u slučajevima, kada je laboratorijskim ispitivanjem kvaliteta utvrđeno da proizvod, po svom sastavu, ne ispunjava propisane uvjete kvaliteta i da nije za daljnju uporabu.
- (2) Žalba na rješenje ne odlaže izvršenje rješenja.

Članak 124.

- 1) Ako trgovac ne postupa sukladno odredbama članaka 102., 103., 104. i 105. ovog zakona, tržišni inspektor će izreći propisanu kaznu i ujedno rješenjem naložiti otklanjanje nepravilnosti u ostavljenom roku.
- 2) Ako tržišni inspektor u kontroli izvršenja rješenja utvrdi da se nedostaci iz stavka (1) ovog članka nisu otklonili, nakon što je rješenje o otklanjanju nepravilnosti postalo izvršno, donijet će zaključak kojim će biti omogućeno pečačenje objekta sve do momenta dok se nepravilnost ne otkloni.

Članak 125.

Ako trgovac ili fizička osoba- građanin ne postupa u skladu sa člankom 102. stavak (2) ovog zakona, tržišni inspektor će privremeno oduzeti robu do okončanja sudskog postupka, o čemu sačinjava zapisnik i izdaje potvrdu o privremeno oduzetoj robi.

Članak 126.

Ako tržišni inspektor u vršenju inspeksijskog nadzora utvrdi da trgovac čini neku radnju koja se, u smislu članka 107. ovog zakona, smatra nepoštenom trgovačkom radnjom, donijeće rješenje o njenoj zabrani.

XII KAZNE NE ODREDBE

Članak 127.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 30.000,00 KM kazniće se za prekršaj trgovac pravna osoba, ako:
  - a) prodaje robu koja ne ispunjava propisane uvjete kvaliteta (članak 6. ovog zakona),
  - b) podnese netočnu pisanu izjavu da prodajni objekat ispunjava propisane uvjete (članak 14. stavak (5) i članak 75. stavak (5) ovog zakona),
  - c) otpočne raditi u prodajnom objektu, a nadležnom organu prethodno ne dostavi izjavu iz članka 14. stavak (5) i ne podnese obavijest o datumu početka rada (članak 80. stavak 1) ovog zakona),
  - d) prodaje alkoholna pića i druga pića, koja sadrže alkohol, duhan i duhanske prerađevine, osobama mlađim od 18 godina (članak 20. stavak (1) ovog zakona),
  - e) obavlja trgovinu ili trgovačke usluge bez registracije ili bez odobrenja nadležnog organa ili ne ispunjava minimalne tehničke uvjete (član 14., članak 49. stavak (2) i (7), članak 50. stavak (3), čl. 53., 83. i 87. ovog zakona),
  - f) ne pruži informacije o trgovcu na daljinu, sukladno članku 51. ovog zakona,
  - g) zaključi ugovor o zakupu suprotno odredbama članka 66. toč. f) i g) ovog zakona,
  - h) deklaracija nije napisana na jednom od jezika u službenoj uporabi u Bosni i Hercegovini (članak 95. stavak (1) ovog zakona),
  - i) ne utvrdi pisana pravila o uvjetima prodaje (članak 96. ovog zakona),
  - j) ne postupi po pravilima o načinu formiranja i isticanja cijena (članak 97. stavak (3) i članak 98. st.(1) i (2) ovog zakona),
  - k) za robu u prometu ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju i ne predoči je na zahtjev inspektora (članak 102. st.(2) i (3) ovog zakona),
  - l) ne drži i ne vodi ažurno trgovačku knjigu (čl.103.,104. i 105. ovog zakona),
  - m) poduzme neku od radnji koja predstavlja nepoštenu trgovačku radnju (članak 107. ovog zakona),
  - n) ne pridržava se privremenih mjera donesenih radi otklanjanja poremećaja na tržištu Federacije BiH (članak 115. stavak (2) ovog zakona).
- (2) Za radnje iz stavka (1) ovog članka bit će kažnjena za prekršaj i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 2.000,00 KM.
- (3) Za radnje iz stavka (1) ovog članka bit će kažnjen trgovac fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 1.500,00 KM.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 1.500,00 KM bit će kažnjena fizička osoba - građanin, ako:
  - a) obavlja trgovinu bez odobrenja nadležnog organa (čl. 82. i 83. ovog zakona),
  - b) za robu u prometu ne posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju i ne predoči je na zahtjev inspektora (članak 102. stavak (2) ovog zakona).
- (5) Uz novčanu kaznu za prekršaje, iz stavka (1) ovog članka, može se izreći zaštitna mjera oduzimanja robe koja se nalazi u prodaji odnosno robe, kojom je počinjen prekršaj,
- (6) Uz novčanu kaznu za prekršaj, iz stavka (4) točka b) ovog članka, izreći će se zaštitna mjera oduzimanja robe koja je zatečena u prometu.
- (7) Uz novčanu kaznu za prekršaje, iz stavka (1) ovog članka, može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja trgovačke djelatnosti u razdoblju do šest mjeseci.

Članak 128.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj trgovac pravna osoba, ako:
  - a) obavlja trgovačku djelatnost bez ispunjavanja uvjeta u pogledu stručne spremlje (članak 15. i članak 83. stavak (1) ovog zakona),
  - b) na prodajnom objektu ne istakne i ne pridržava se utvrđenog radnog vremena (članak 18. stavak (1) i članak 19. stavak (1) ovog zakona),
  - c) na svim prodajnim mjestima ne istakne oznaku o zabrani prodaje alkoholnih pića i drugih pića, koja sadrže alkohol, duhan i duhanske prerađevine osobama mlađim od 18 godina (članak 20. stavak (2) ovog zakona),
  - d) vrši prodaju suprotno članku 45. stavak (2) i članku 49. stavak (2) ovog zakona,
  - e) ne utvrdi pisana pravila o uvjetima prodaje i na prikladan način ih ne učini dostupnim kupcu ili se ne pridržava tih uvjeta (članak 50. stavak (4) i (5) i članak 96. ovog zakona),
  - f) na tržišnici na malo prodaje ostalu robu suprotno članku 65. stavak (2) ovog zakona,
  - g) ne vodi registar zaključenih ugovora o zakupu (članak 66. toč. (h) ovog zakona),
  - h) prodaje robu za koju nema isprave o njejoj nabavci, za koju nije sačinjena kalkulacija cijene i koja nije evidentirana u trgovačkoj knjizi (čl. 103., 104. i 105. ovog zakona).
  - i) ne dostavi podatke Ministarstvu (članak 106. stavak (1) ovog zakona)
- (2) Za radnje, iz stavka (1) ovog članka, bit će kažnjena za prekršaj i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM.
- (3) Za radnje, iz stavka (1) ovog članka, bit će kažnjen trgovac fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 15.000,00 KM, kazniće se za prekršaj gospodarsko društvo registrirano za obavljanje djelatnosti proizvodnje ako ne posjeduje isprave o nabavci robe (repromaterijala) namijenjene proizvodnji (faktura, otpremnica i sl.), (članak 103. stavak (3)).
- (5) Za radnju, iz stavka (4) ovog članka, kazniće se za prekršaj odgovorna osoba u gospodarskom društvu registriranom za obavljanje djelatnosti proizvodnje novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM.
- (6) Za radnju, iz stavka (4) ovog člana, kazniće se obrtnik registriran za obavljanje djelatnosti proizvodnje novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM.
- (7) Uz novčanu kaznu za prekršaj, iz stavka (1) toč. f) i h) i st. (4) i (6) ovog članka, može se izreći i zaštitna mjera oduzimanja robe upotrijebljene ili namijenjena za izvršenje prekršaja ili je nastala izvršenjem prekršaja.

Članak 129.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj trgovac pravna osoba, ako:
  - a) postupi suprotno članku 16. ovog zakona,
  - b) na svakom prodajnom objektu, kao i pri prodaji robe van prodavnice, ne istakne firmu pod kojom je upisan u Registar kod nadležnog organa (članak 17. ovog zakona),
  - c) u prodavaonici namijenjenoj trgovačkoj djelatnosti nije fizički odvojio dio za obavljanje neke druge djelatnosti (članak 21. stavak (1) ovog zakona),

- d) u prodavnici gdje dodatno obrađuje hranu omogućujući potrošačima konzumaciju hrane ili pića (članak 21. stavak (3) ovog zakona),
  - e) postupi suprotno članku 21. stavak (5) ovog zakona,
  - f) trgovinu na veliko u tranzitu obavlja robama čiji promet u tranzitu nije dozvoljen (članak 26. ovog zakona),
  - g) obavlja trgovinu bez odobrenja nadležnog organa iz članka 42. stavak (2) ovog zakona,
  - h) postupi suprotno članku 56. st. (2) i (3) ovog zakona,
  - i) ne ustanovi tržišni, pijačni ili vašarski red, red privredne izložbe ili tradicionalne manifestacije, aukcijska pravila, i ne pridržava se tog reda, odnosno sajamskih rokova, iz članka 62. stavak (2), članka 64. stavak (2), članka 66. toč. (a), članka 69. stavak (1), članka 71. stavak (1), članka 72. stavak (3), članka 73. stavak (3) i članka 74. stavak (6) ovog zakona,
  - j) postupi suprotno odredbama članka 75. st. (3) i (5), čl. 76. i 77. ovog zakona,
  - k) postupi suprotno odredbi članka 100. stavak (3) ovog zakona
  - l) u katalogu ne označi prodajnu cijenu robe i druge uslove prodaje, kao i vrijeme važenja te cijene i tih uvjeta (članak 101. ovog zakona),
- (2) Za radnje, iz stavka (1) ovog članka, bit će kažnjena za prekršaj i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.000,00 KM.
- (3) Za radnje, iz stavka (1) ovog članka, bit će kažnjen trgovac fizička osoba novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1000,00 KM.

Članak 130.

- (1) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.500,00 KM kaznit će se za prekršaj trgovac pojedinac ako:
- a) ne obavlja trgovinu osobnim radom (članak 88. ovog zakona),
  - b) obavlja trgovinu na prodajnom mjestu koje nije navedeno u odobrenju nadležnog organa (članak 88. ovog zakona),
  - c) vrši prodaju vrste robe koja nije navedena u odobrenju nadležnog organa (članak 88. ovog zakona).
- (2) Uz novčanu kaznu za prekršaj iz stavka (1) točka c) ovog članka izreći će se zaštitna mjera oduzimanja robe koja je zatečena u prodaji.

XIII PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 131.

(Donošenje podzakonskih akata i dužnost usklađivanja)

- (1) Federalni ministar trgovine će donijeti podzakonske akte na osnovu ovlaštenja iz ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Trgovci su dužni uskladiti rad i poslovanje sukladno ovom zakonu u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu propisa iz stavka (1) ovog člana.

Članak 132.
(Primjena dosadašnjih propisa)

Do donošenja podzakonskih akata iz članka 131. stavak (1) ovog zakona, primjenjivat će se propisi doneseni na temelju Zakona o unutarnjoj trgovini ("Službene novine Federacije BiH", br. 40/10 i 79/17).

Članak 133.
(Postupci započeti prije dana stupanja na snagu ovog zakona)

Svi postupci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovog zakona, dovršiće se sukladno sa propisima, koji su važili do stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 134.
(Prestanak važenja zakona)

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o unutarnjoj trgovini ("Službene novine Federacije BiH", br. 40/10 i 79/17).

Članak 135.
(Stupanje na snagu Zakona)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZAKONA O UNUTARNJOJ TRGOVINI

I USTAVNI TEMELJ ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni temelj za donošenje Zakona o unutarnjoj trgovini sadržan je u članku III.1.točka c) koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI, i članu IV.A.20.(1) j) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine prema kojima je u isključivoj nadležnosti Federacije BiH, između ostalog, utvrđivanje ekonomske politike, a Parlament Federacije Bosne i Hercegovine, uz ostale nadležnosti predviđene Ustavom, nadležan za donošenje zakona u vršenju funkcija federalne vlasti.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Djelatnost trgovine institucionalno je uređena Zakonom o unutarnjoj trgovini („Službene novine Federacije BiH“, br. 40/10 i 79/17) kojim su uređeni oblici i uslovi za obavljanje ove djelatnosti.

Važeći Zakon o trgovini iz 2010. godine stvorio je normativno-pravni okvir za unapređivanje trgovine kao djelatnosti od značaja za ukupno gospodarstvo Federacije BiH. Kasnijim izmjenama Zakona iz 2017 uređuje se registracija trgovca pojedinca, čime su stvoreni uvjeti da veliki broj pojedinaca koji su radili na pijaci i izvan nje legalizuje svoj rad i uređuju određena rješenja predviđena u osnovnom tekstu Zakona, a koja su se pokazala kao problematična sa stanovišta praktične primjene Zakona.

Imajući u vidu potrebu za potpunijim i preciznijim uređenjem predmetne oblasti, nije se pristupilo izmjenama i dopunama Zakona, budući da se nova rješenja koja on donosi nisu mogla pozicionirati u okviru osnovnog teksta, te bi izmjene i dopune obuhvatale više od polovine članova osnovnog teksta, što bi bilo suprotno odredbama Pravila za izradu zakona i drugih propisa Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 71/14), te se pristupilo izradi novog Zakona o unutarnjoj trgovini.

Razvoj trgovinskog, a posebno maloprodajnog sektora gospodarstva ima direktan i indirektan efekat na ostale ekonomske sektore i njihove učesnike. Modernizacija i rast maloprodajnog sektora direktno se prelijeva i na razvoj svih ostalih sektora gospodarstva. Potreba da se odgovori zahtjevima prakse koji su se pojavili tokom primjene Zakona uvjetovali su potrebu za donošenjem modernog propisa. Primjena Zakona pokazala je da određene odredbe treba preispitati.

Potpuno novi zakon praktično sublimira sva ranija rješenja u sferi obavljanja djelatnosti trgovine, ali i uvodi sasvim nove odredbe i mjere koje se nisu mogle provesti izmjenama i dopunama Zakona.

Razlozi za donošenje Zakona zasnovani su i na potrebi da se na odgovarajući način reguliraju pitanja za koja je u primjeni važećeg Zakona ocijenjeno da su uređena na nedovoljno precizan način.

Prema tome, novine koje donosi Zakon o unutarnjoj trgovini su:

- preciznije se objašnjava pojam trgovca i trgovačke djelatnosti, kao i ostali subjekti koji pod određenim uvjetima mogu obavljati trgovinsku djelatnost (fizičke osobe, udruženja građana, poljoprivrednici),
- propisuje se radno vrijeme prodajnih objekata
- dodatno se uređuje postupanja i obaveze trgovaca u obavljanju trgovačke djelatnosti,

- uređuju se na potpuniji način pitanja koja su od značaja za potrošače (odobravanje popusta, prodaja sa sniženom cijenom...),
- uvedena je savremena nomenklatura i klasifikacija oblika i načina trgovine, novi instituti (posebne tržišne institucije i slično) sve u cilju razvoja tržišne konkurencije i ravnopravnosti trgovaca,
- detaljno je uređena internet prodaja, imajući u vidu njeno sve veće učešće u ukupnom maloprodajnom prometu. Razvojem internet prodaje javljaju se i određene devijacije usljed pravno neuređenog stanja u oblasti elektronskog poslovanja u Federaciji BiH i nepreciznih zakonskih rješenja kojima je u minimalnoj mjeri ova oblast regulisana, pa je bilo neophodno predvidjeti adekvatne mehanizme kojima će se to ponašanje sankcionisati,
- precizirani su razlozi za donošenje rješenja o prestanku rada trgovačke radnje po službenoj dužnosti,
- preciznije se uređuje način formiranja i isticanja maloprodajne cijene,
- precizirane su materijalno-pravne odredbe koje daju konkretna ovlaštenja za preduzimanje konkretnih upravnih radnji inspektorima u postupku inspekcijskog nadzora nad primjenom odredaba ovog zakona, te su propisani prekršaji za povredu odredaba ovog zakona,
- precizira se inspekcijski nadzor nad provođenjem odredaba Zakona i dopunjavaju se kaznene odredbe.

Sve nabrojane izmjene zahtijevale su da se predloži novi zakon koji uređuje djelatnost, odnosno oblast trgovine.

III OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

I OSNOVNE ODREDBE (čl. 1.–10.)

Člankom 1. ovog zakona uređuje se predmet zakona.

Člankom 2. propisano je usklađivanje s pravnim aktima Evropske unije

Člankom 3. definišu se pojmovi koji se koriste u ovom zakonu.

Člankom 4. propisuje se da gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

Čl. 5. do 10. propisana su načela trgovine i to slobode trgovine, ravnopravnosti i zabrane diskriminacije, jedinstvenog tržišta, poštenja, stabilnosti i snabdjevenosti i načelo srazmjernosti.

II OBAVLJANJE TRGOVINE I UVJETI ZA OBAVLJANJE TRGOVINE (čl. 11–21)

Člankom 11. propisuje se da je trgovina gospodarska djelatnost kupovine i prodaje robe i pružanje trgovačkih usluga na tržištu, u svrhu ostvarivanja dobiti ili drugog ekonomskog učinka, kao i da se trgovinom mogu baviti pravne i fizičke osobe registrirane za obavljanje djelatnosti trgovine.

Člankom 11. uređuje se pojam trgovca i trgovačke djelatnosti, kao i ostali subjekti koji po određenim uvjetima mogu obavljati trgovačku djelatnost (fizičke osobe, udruženja građana, poljoprivrednici)

Člancima od 13. do 16. propisuje se da za obavljanje djelatnosti trgovine moraju biti osigurani poslovni prostor, oprema i uređaji, kao i ispunjeni uvjeti za lica koja neposredno obavljaju trgovinu, u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima, te da poslovne prostorije moraju zadovoljavati uvjete utvrđene građevinskim, urbanističkim, tehničkim, sanitarnim, protivpožarnim i drugim propisima, odnosno standardima. Propisano je i da prodavač mora imati najmanje srednju stručnu spremu, kao i da u prodajnom objektu u kojem se vrši promet robe prodavač mora imati odgovarajuću radnu odjeću, a gdje to uvjeti rada zahtijevaju, i radnu obuću u skladu sa posebnim propisom, te da radna odjeća prodavača mora biti

jednoobrazna, te da na radnoj odjeći prodavača mora biti vidno istaknut logo/naziv firme, odnosno da na vidljivom gornjem dijelu odjeće radnika mora biti istaknuto ime i funkcija radnika.

Člankom 17. propisuje se dužnost trgovca da na prodajnom objektu ili prodajnom mjestu vidno istakne poslovno ime ili skraćeno poslovno ime onako kako je registriran kod nadležnog organa, kao i da na prodajnom objektu ili prodajnom mjestu pored podataka iz stavka 1. tog članka, ima istaknutu vrstu trgovačkog objekta u skladu sa klasifikacijom prodajnih objekata za trgovinu na malo. Ovim članom propisana je obaveza za trgovca koji obavlja trgovinu na daljinu dužan je da potrošaču prije kupovine učini dostupnim te podatke.

Članak 18. propisuje da radno vrijeme prodajnih objekata određuje trgovac u razdoblju od ponedjeljka do subote u ukupnom trajanju od 90 sati sedmično, da su prodajni objekti zatvoreni nedjeljom i u dane praznika, te da Vlada FBiH ili nadležno ministarstvo rada i socijalne politike svojom odlukom ili uredbom određuje koji su praznici neradni u FBiH, te se odlukom može odrediti koji su prodajni objekti dužni raditi u vrijeme praznika.

Na osnovu članka 18. stava 1. novog zakonskog rješenja trgovac samostalno određuje radno vrijeme prodajnih objekata uzimajući u obzir potrebe kupaca, broj radnika zaposlenih u prodavaonici i poštivanje njihovih prava uređenih važećim Zakonom, Zakonom o radu, drugim radno pravnim propisima, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između poslodavca i sindikata i ugovorom o radu, posebno u pogledu plaće i naknade plaće, dodataka na plaću, rasporeda i preraspodjele radnog vremena, prekovremenog i noćnog rada te stanke, dnevnog, tjednog i godišnjeg odmora.

Tjedni maksimalni iznos radnih sati koje trgovac samostalno raspoređuje od ponedjeljka do subote, određeni su u trajanju do 90 sati. Tjedni raspored rada prodajnih objekata od 90 sati može se smatrati opravdanim i definirano je u odnosu na zakonski definirano puno radno vrijeme radnika od 40 sati tjedno.

Važeći Zakon o unutarnjoj trgovini ne prepoznaje neradnu nedjelju kao pravilo u radu prodajnih objekata. Temeljem članka 24. stavak 1. važećeg Zakona, radno vrijeme i raspored dnevnog i tjednog radnog vremena prodajnih objekata, radno vrijeme u dane državnih praznika i neradnih dana u kojima je trgovac dužan poslovati, te radno vrijeme za tržnice, sajmove, izložbe i druge povremene načine obavljanja trgovine utvrđuje nadležni organ.

U praksi su se dešavala različita rješenja po pitanju određivanja i rasporeda radnog vremena kada je u pitanju rad nedjeljom, a koje su donosili svojim uredbama kantoni, gradovi i opštine. Na taj način došlo je do različitog tretiranja rada nedjeljom i kompliciralo je poslovanje trgovačkim društvima koji posluje na cijelom teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine.

Također su vođeni i razgovori sa udruženjem poslodavaca FBiH po pitanju definiranja nedjelje kao neradnog dana trgovina na nivou FBiH, gdje je iskazana spremnost da se prihvati ovakva odredba od strane zakonodavca, obzirom da bi se na taj način postiglo unificirano rješenje za cijelu teritoriju FBiH, a time bi se osigurala i jednaka prava za sve zaposlene radnike u trgovini bez obzira na mjesto obavljanja rada, čime je zajamčena jednakost unutar trgovačkog sektora.

U članku 18. stavak 2. i 3., novog zakonskoga rješenja uređuje se da su prodajni objekti zatvoreni nedjeljom i u dane praznika, što implicira pravo na nedjelju kao dan

tjednog odmora te pitanje ravnoteže privatnog i poslovnog života, a što se kroz razgovore sa sindikatima trgovačkih radnika pokazalo presudno važnim.

Još jedna dodatna vrijednost ovakvog uređenja radnog vremena je što unaprijeđuje postojeće stanje u zaštiti žena koje rade u trgovini. Prema podacima Zavoda za statistiku FBiH prosječan broj zaposlenih u junu 2023. godini je 543.369. U trgovini je zaposleno 98.544 od čega je 50.777 čine žene.

U dopisu sindikata radnika zaposlenih u trgovini i zahtjevu upućenom FMT istaknuta je potreba da zakonodavac prilikom definiranja odredbi o radnom vremenu u trgovini uzme u obzir da nedjelja bude određena kao neradni dan obzirom da je taj dan onaj dan u sedmici koji mogu provesti sa svojom porodicom.

Pitanje osiguranja slobodne nedjelje za zaposlene u trgovini je civilizacijski doseg te čini pozitivni korak prema pronalaženju trajnog rješenja u regulaciji radnog vremena u djelatnosti trgovine, a kako bi se pronašao potreban balans za normalno funkcioniranje kako zaposlenika, tako i poslodavaca.

Također je istaknuto i da je zbog prakse rada nedjeljom zanimanje trgovca postalo nepoželjno i da je poslodavcima sve teže naći radnike koji bi radili u trgovini. U razmatranjima ovog važnog pitanja zaključeno je i da uvođenje ovakve odredbe ne bi prouzrokovalo bilo kakvo smanjenje broja zaposlenih obzirom da se sada već osjeti nedostatak radne snage u trgovini.

Isto tako, tokom vođenja razgovora sa predstavnicima poslodavaca (Bingo, Konzum, Merkator, Amko, Namex, Robot i dr) došlo se do saznanja kako nije došlo do pada profita trgovina zbog neradne nedjelje (ondje gdje je ista uvedena odlukama nadležnih organa), nego se isti rasporedio na ostale radne dane, pretežno na subotu i ponedjeljak.

Ovakvo predloženim odredbama osiguran je uravnotežen odnos (balans) između prava i interesa tri ključne strane na koje će se iste odnositi u praksi, a to su gospodarski subjekti (poslodavci, trgovci), radnici u trgovinama i potrošači, te im se ne nameće prevelik teret, nego su sve strane zadovoljene i zaštićene u ostvarivanju svojih prava i interesa.

S tim u vezi ističemo da je predloženo rješenje srazmjerno u odnosu na gospodarske subjekte (trgovce) jer propisivanjem nekih obaveza ne dolazi „per se“ do ograničavanja poduzetničke (i tržišne) slobode, te trgovci samostalno i slobodno unutar maksimalnog broja tjednih radnih sati određuju radno vrijeme u sve dane od ponedjeljka do subote, zatim mogu raditi u vrijeme praznika u onim prodajnim objektima za koje Vlada odlukom odredi da su dužni raditi u dane praznika.

Predloženo rješenje je srazmjerno u odnosu na radnike iz razloga što se istim postiže ravnoteža između privatnog i poslovnog života radnika, osigurava se i omogućava kvalitet funkcioniranja društvene zajednice i zaštita prava radnika, te gospodarski napredak i socijalno blagostanje. Rad nedjeljom ne uzrokuje samo umor, stres, smanjenu produktivnost, već i socijalnu isključenost od obiteljskog, ali i društvenog života na kojeg radnici imaju pravo. Ovakva zakonska regulacija rada nedjeljom bi pozitivno uticala na ravnotežu između privatnog i poslovnog života, koja je duboko narušena, što bi u konačnici pozitivno uticalo i na jačanje mentalnog zdravlja.

Na kraju, predloženo rješenje je srazmjerno i u odnosu na potrošače iz razloga što ni potrošačima nije nametnut prekomjeren leret jer mogu svoje potrebe za opskrbom zadovoljiti u dane od ponedjeljka do subote, te ova mjera u biti predstavlja promjenu potrošačkih navika i poslovnih politika privrednih subjekata (trgovaca).

Člankom 18. je propisano da se odredbe stavka 1. do 4. ovog člana ne primjenjuju na cvjećare, pekare, suvenirnice, objekte tradicionalnih i starih obrta, kao i na prodajne objekte koji se nalaze unutar ili su sastavni dio željezničkih i autobusnih stanica i aerodroma, benzinskih pumpi, bolnica, hotela, prostora kulturnih i vjerskih objekata, muzeja i parkova prirode, groblja i specijalizirane prodavnice vezane za prodaju na grobljima. Ovim člankom je također propisano da radno vrijeme dragstora traje od 00.00 do 24.00 sata svaki dan. Također, ovim člankom je propisano da se odredbe stavka 1. do 4. ovog članka ne primjenjuju na otkup primarnih poljoprivrednih proizvoda, prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda na štandovima, stolovima i u boksovima na tržnicama na malo, prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda na štandovima, stolovima i u boksovima izvan tržnica na malo, prigodnu prodaju organiziranu u sklopu sajмова, priredbi i izložbi, prodaju putem električkih prodavaonica, prodaju putem automata, prodaju u proizvodnim objektima obiteljskih poljoprivrednih gazdinstva. Također, ovim članom je propisano u kojim uvjetima radno vrijeme prodajnih, magacinskih i kancelarijskih objekata određuje Federalna uprava civilne zaštite.

Navedene iznimke su propisane zbog potrebe primarne opskrbe stanovništva, kontinuiranog obavljanja javnih usluga te rada onih objekata koji uobičajeno rade nedjeljom i praznicima zbog specifičnosti potreba potrošača.

Člankom 19. propisuje se obaveza trgovca da na prodajnom objektu, odnosno prodajnom mjestu na jasan i vidljiv način istakne radno vrijeme, radno vrijeme u dane državnih praznika i neradnih dana.

Člankom 20. zabranjuje se u trgovini na malo prodaja alkoholnih pića i drugih pića koja sadrže alkohol, kao i duhana i duhanskih proizvoda licima mlađim od 18 godina uz obavezu trgovca da na svim prodajnim mjestima gdje se prodaju alkoholna pića i druga pića koja sadrže alkohol, duhan i duhanski proizvodi mora biti istaknuta oznaka o zabrani njihove prodaje licima mlađim od 18 godina. Također, ovim člankom zabranjuje se oglašavanje, izlaganje i prodaja robe pornografskog sadržaja osobama mlađim od 18 godina, uz obavezu trgovca da na prodajnim mjestima na kojima se prodaje roba pornografskog sadržaja, mora biti istaknuta oznaka o zabrani njihove prodaje osobama mlađim od 18 godina.

Člankom 21. omogućeno je trgovcu da u prodajnom objektu za prodaju robe na malo, ako ispunjava uvjete po posebnom propisu, pored trgovačke obavlja i neku drugu djelatnost, odnosno da osigura zadovoljavanje drugih potreba potrošača, te da prostor namijenjen toj djelatnosti mora biti fizički odvojen od dijela prodajnog objekta namijenjenog obavljanju trgovinske djelatnosti.

III OBLICI TRGOVINE (čl. 22.–79.)

Člankom 22. propisuju se oblici trgovine i to: trgovina na veliko, trgovina na malo, i pružanje trgovačkih usluga, kao i poseban način trgovine trgovina na otkupnim stanicama, otkupnim mjestima i poljoprivrednim gazdinstvima, trgovina javnim nadmetanjem (licitacije, aukcije) i trgovina na robnim burzama.

Kriterijum razgraničenja trgovine na veliko i na malo je svojstvo kupca i motiv kupovine, a klasifikacija je značajna sa aspekta uvjeta koji su propisani u daljem tekstu Zakona, i to pretežno u dijelu trgovine na malo.

Člankom 23. propisuje se da je trgovina na veliko (veleprodaja, veletrgovina) skup svih poslovnih aktivnosti u vezi sa prodajom robe licima koja kupuju radi dalje

prodaje ili korištenja u poslovne svrhe, te da se ista obavlja u prodajnim objektima i prodajnim mjestima, kao što su: skladišta, stovarišta, kao ambulanta prodaja, u tranzitu i na drugim mjestima koja ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom za trgovinu na veliko i posebnim propisom.

Čl. 24., 25. i 26. pobliže se definiraju skladišta i stovarišta, ambulanta prodaja i trgovina u tranzitu.

Člankom 27. propisuje se da je trgovina na malo prodaja robe krajnjim potrošačima radi zadovoljavanja njihovih osobnih i obiteljskih potreba ili potreba domaćinstva i da se trgovina na malo obavlja u prodajnom objektu ili prodajnom mjestu koje ispunjava propisane uvjete ovim zakonom za trgovinu na malo i posebnim propisom.

Trgovina na malo (maloprodaja) je prodaja robe potrošačima radi zadovoljavanja osobnih potreba ili potreba domaćinstva.

U definiciji trgovine na malo polazi se od svrhe za koju potrošač kupuje robu. Smatra se da postoji i kad potrošač kupuje robu ne samo za osobne potrebe, već i za potrebe svog domaćinstva.

Člancima od 28. do 49. propisani su taksativno prodajni objekti i prodajna mjesta u kojima se obavlja trgovina na malo.

Člankom 38. se predlaže donošenje zakonske odredbe koja regulira način obavljanja usluge samousluživanja tečnim naftnim gorivima na benzinskim crnim stanicama. Ovaj članak ima za cilj osigurati siguran i učinkovit način samousluživanja za korisnike, uz poštivanje određenih tehničkih i sigurnosnih uvjeta sa fokusom na:

Sigurnost kupaca: Direktno samousluživanje na benzinskim crnim stanicama pruža praktičnost i brzinu, ali može predstavljati i određene rizike. Kako bi se osigurala sigurnost kupaca prilikom samoposluživanja, potrebno je uspostaviti nadzor od strane zaposlenog osoblja. Ta osoba mora biti posebno stručno osposobljena za zaštitu od požara, zaštitu na radu i zaštitu okoliša. Iako je nadzor od strane zaposlenog osoblja važan, postoje situacije u kojima je samoposluživanje moguće bez stalnog nadzora. Zakonska odredba omogućava iznimku za samousluživanje tečnim naftnim gorivima putem automata za istakanje pod određenim uvjetima. To pruža fleksibilnost i mogućnost samousluživanja uz poštivanje određenih sigurnosnih i tehničkih uvjeta.

Sigurnosni uvjeti za samousluživanje: Uvjeti za samoposluživanje tečnim naftnim gorivima putem automata za istakanje uključuju određene tehničke parametre kako bi se osigurala sigurnost. Automati za istakanje moraju biti podešeni tako da se transportna jedinica nakon prodaje odabrane količine goriva automatski isključuje u određenom vremenskom roku. Također, automati moraju biti opremljeni razumljivom uputom za posluživanje i adekvatnom rasvjetom za noćne uslove rada.

Sigurnost plaćanja: Kako bi se spriječile moguće prijevare ili neplaćanja, automati za istakanje moraju biti podešeni na način da se plaćanje vrši prije točenja goriva. Kupcu se izdaje potvrda o prijemu novca nakon izvršene uplate odnosno račun nakon završetka točenja goriva. Ovo osigurava transparentnost i sigurnost u procesu plaćanja tečnih naftnih goriva. Donošenje ovih zakonskih odredbi ima za cilj osigurati sigurnost, zaštitu kupaca, zaštitu okoliša i olakšati samousluživanje na benzinskim crnim stanicama, uz pridržavanje određenih uvjeta i sigurnosnih standarda.

Člankom 50. uređuje se prodaja na daljinu koja predstavlja trgovinu robom na malo, kao i pružanje usluga potrošačima, koju trgovac organizira upotrebom sredstava za komunikaciju između fizički udaljenih osoba.

Propisuje se obaveza trgovca da se registrira za tu vrstu trgovine. Za obavljanje trgovine na daljinu trgovac mora da osigura poslovni prostor za obavljanje administrativnih poslova, odgovarajuće skladište za robu koju prodaje i odgovarajući prostor za higijensko-sanitarne potrebe.

Propisuje se i obaveza zaključivanja ugovora o prodaji robe na daljinu između trgovca i potrošača putem sredstava za daljinsku komunikaciju, koji obavezno mora da sadrži cijenu i druge uvjete prodaje.

Prodaja na daljinu zahtijeva posebno reguliranje, budući da je riječ o trgovini u kojoj kupac nije u prilici da „licem u lice“ pregovara sa trgovcem i ne može da sagleda ponudu u realnom prostoru i vremenu.

Prodaja putem sredstava komunikacije na daljinu je u ovom zakonu definirana kao prodaja na daljinu i može da se obavlja kao elektronička trgovina i ostala trgovina putem drugih sredstava.

Elektronička trgovina je vid prodaje na daljinu koja se ostvaruje na način da se roba, odnosno usluga nudi, naručuje i prodaje putem interneta. Brz tehnološki napredak i sve veća upotreba tehnologija stvaraju uvjete za stalno unapređenje poslovanja i uvođenje novih načina obavljanja trgovine. Trgovci imaju mogućnost da dostave ponudu potencijalnim potrošačima putem različitih sredstava komunikacija, i kada je potrošač fizički udaljen, odnosno bez njegovog neposrednog prisustva.

Elektronička trgovina se obavlja kao prodaja robe, odnosno usluga preko elektroničke prodavaonice (osnovni oblik elektroničke trgovine), prodaja robe, odnosno usluga preko elektroničke platforme koja povezuje trgovce i potrošače (prodaja preko e-commerce platforme) i prodaja robe preko elektroničke prodavaonice ili preko elektroničke platforme, pri čemu se roba isporučuje potrošaču direktno od proizvođača, odnosno trgovca na veliko (dropshipping).

Ostala daljinska trgovina se obavlja putem drugih sredstava masovne komunikacije, a naročito kao kataloška prodaja, radio, TV prodaja (teleshopping), trgovina posredstvom pošte, štampanih pošiljki, reklamnih materijala sa narudžbenicom i sl.

Definirani su najčešći oblici elektroničke trgovine, koji su prepoznati kao najzastupljeniji modeli elektroničkog poslovanja na digitalnom tržištu. Ovim zakonom nisu onemogućeni i eventualno drugačiji načini obavljanja elektroničke trgovine.

Posebno su definirani sljedeći oblici elektronske trgovine:

- Prodaja preko elektroničke prodavaonice trgovca koji nudi robu, odnosno usluge predstavlja osnovni oblik elektroničke trgovine. Trgovac na vlastitoj internet prezentaciji ima e-prodavnicu (webshop) u kojoj nudi robu, odnosno usluge potrošačima. Potrošač naručuje robu direktno od trgovca, a trgovac robu isporučuje iz svog skladišta.
- Prodaja robe, odnosno usluge preko elektroničke platforme koja povezuje trgovce i potrošače, pri čemu su u ugovornom kupoprodajnom odnosu trgovac i potrošač. Kod ovog oblika elektroničke trgovine, elektronička platforma povezuje potrošača i trgovca, a vrlo često platforma pruža i usluge naplate i isporuke. Potrošač je u ugovornom odnosu sa trgovcem, ali sama procedura naručivanja, plaćanja i isporuke može da se obavlja preko platforme koja je u ugovornom odnosu (B2B) sa trgovcem (npr. Alibaba, Amazon i slično). Platforma, takođe, može i prodavati robu potrošačima, odnosno može imati svojstvo trgovca. U odnosu prema potrošaču, platforma: može imati svojstvo trgovca robom, ali češći je slučaj da je platforma, zapravo, samo spona između trgovca i potrošača.
- Prodaja robe potrošačima preko elektroničke prodavaonice ili preko elektroničke platforme, pri čemu se roba isporučuje potrošaču direktno iz magacina proizvođača, odnosno trgovca na veliko (dropshipping – oblik elektroničke trgovine). Kod ovog modela elektroničke trgovine, potrošač je u ugovornom odnosu sa trgovcem, koji preuzima sve obaveze prema potrošaču koje proizlaze iz zaključenog ugovora o prodaji. Roba se isporučuje potrošaču direktno iz

skladišta proizvođača, odnosno trgovca na veliko. Isporuka robe na adresu potrošača predstavlja izvršenje ugovora koji je potrošač zaključio sa trgovcem.

Člankom 51. propisano je da trgovac koji obavlja prodaju na daljinu mora u obliku i na način koji je neposredno i stalno dostupan potrošačima i nadležnim inspekcijskim organima pružiti taksativno navedene informacije o trgovcu. Također ovim članom je nametnuta obaveza trgovcu koji upravlja elektroničkom platformom da mora na jasan i razumljiv način koji je primjeren sredstvima komunikacije na daljinu obavijestiti potrošača o tome, da li je lice koja nudi robu ili usluge trgovac ili nije trgovac, a na osnovu izjave tog lica, kao i o tome, da se na ugovore sklopljene na daljinu između potrošača i lica koje nije trgovac ne primjenjuju odredbe o pravima potrošača iz Zakona o zaštiti potrošača u Bosni i Hercegovini

Prodaja na daljinu putem interneta kao suvremenog sredstva komunikacije predstavlja veliki problem za nadzorne organe, imajući u vidu činjenicu da se veliki dio sive ekonomije obavlja preko interneta. Cilj je da se navedenim zakonskim uređenjem omogući efikasniji inspekcijski nadzor, unaprijedi nivo zaštite potrošača te da se smanji siva ekonomija u ovom obliku trgovine.

Člankom 52. propisane su trgovačke usluge koje predstavljaju djelatnosti kojima se uz naknadu podstiče obavljanje razmjene robe od proizvođača do krajnjeg potrošača. U istom članku taksativno su pobrojane trgovačke usluge.

Člankom 53. propisuje se obaveza trgovca da za obavljanje trgovačkih usluga osigura minimalno-tehničke uvjete koji se tiču opremljenosti poslovnih prostora, opreme i uređaja.

Člancima od 54. do 74. pobliže se definiraju vrste trgovačkih usluga i obaveze trgovaca koji pružaju trgovačke usluge.

Člancima od 75. do 77. uređuje se poseban način trgovine - otkup poljoprivrednih proizvoda, šumskih plodova i stoke, koji se može obavljati kupovinom od poljoprivrednika u otkupnim stanicama, na otkupnim mjestima i na poljoprivrednim gazdinstvima, registriranim u skladu sa zakonom kojim se uređuje registracija poljoprivrednih gazdinstava. Također, propisani su uvjeti koje mora da ispuni otkupna stanica i otkupno mjesto, te obaveza trgovca da za otkupljene proizvode izda račun iz otkupnog bloka, kao i sadržaj računa.

Člankom 78. uređuje se dražba (licitacija) kao poseban oblik prodaje robe je organizirana prodaja robe najboljem kupcu na osnovu javnog nadmetanja na određenom mjestu i u određeno vrijeme.

Člankom 79. propisuje se da se osnivanje i organiziranje robnih burzi uređuje posebnim zakonom.

IV POČETAK RADA I REGISTRACIJA TRGOVCA (čl. 80.- 94.)

Čl. 80. i 81. propisano je da trgovac organiziran kao pravna osoba može početi raditi u prodajnom objektu nakon što nadležnom organu podnese dokaz o registraciji, izjavu o ispunjavanju minimalno tehničkih uvjeta i obavijest o datumu početka rada za svaki prodajni objekat, najkasnije u roku od pet dana prije početka rada, kao i da trgovac fizička osoba, organiziran kao trgovačka radnja ili kao trgovac pojedinac može da počne obavljanje djelatnosti, da obavlja djelatnosti i da mijenja uvjete njenog obavljanja kada od nadležnog organa dobije rješenje kojim se trgovcu u svojstvu fizičke osobe odobrava obavljanje trgovačke djelatnosti.

Člancima od 82. do 85. uređen je postupak i uvjeti za osnivanja trgovačke radnje.

Čl. 86., 87. i 88. uređen je postupak i uslovi za izdavanje odobrenja za rad trgovcu pojedincu.

Čl. 89. i 90. propisano je da se rješenje o osnivanju trgovačke radnje i rješenje o odobrenje obavljanja trgovine na malo osobnim radom trgovcu pojedincu po konačnosti upisuju se u Registar trgovačkih radnji, čiji oblik i sadržaj propisuje

ministar. Propisana je i obaveza nadležnom organu koji vodi Registar da o upisu trgovačke radnje i trgovca pojedinca u Registar obavijesti taksativno navedene organe.

Člancima od 91. do 94. uređen je prestanak rada trgovačke radnje i trgovca pojedinca odjavom i po sili zakona. U odnosu na dosadašnje uređenje, nadležni organ može donijeti rješenje o prestanku rada trgovačke radnje po službenoj dužnosti i na osnovu zahtjeva Porezne uprave Federacije BiH, kada se utvrdi da trgovačka radnja duže od šest mjeseci ne ostvaruje prihod niti rashod od obavljanja djelatnost, nakon što Porezna uprava Federacije BiH provjeri i utvrdi razloge neostvarivanja prihoda, kao i kada Porezna uprava Federacije BiH utvrdi da trgovačka radnja u posljednjih šest mjeseci, odnosno duže od šest mjeseci, ne obračunava i ne plaća porezne obaveze. Ova odredba je ugrađena u tekst Zakona po uzoru na istovjetnu odredbu Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima Federacije BiH, na koji način su trgovci fizička lica u slučaju porezne nediscipline dovedeni u isti položaj sa obrtnicima u Federaciji BiH. Ovakvim zakonskim rješenjima je ostavljena zakonska mogućnost Poreznoj upravi Federacije BiH, ukoliko to smatraju potrebnim i ukoliko su ispunjeni zakonski uslovi za to, da pokrenu naprijed opisani postupak pred nadležnim organom. Do ovakvog rješenja se došlo u suradnji sa Federalnom upravom za inspeksijske poslove, te je intencija ovakvog zakonskog rješenja društveno korisna i odgovorna, a u konkretnom slučaju se ne ulazi u nadležnosti Porezne uprave FBiH niti se radi o delegiranju novih nadležnosti.

V DEKLARIRANJE ROBE I NAČIN FORMIRANJA I ISTICANJA CIJENE ROBE (čl. 95.-101.)

Člankom 95. propisuje se da roba u prometu mora da ima deklaraciju koja mora biti napisana na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini, te da je sadržaj deklaracije propisan zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača u Bosni i Hercegovini.

Člankom 96. propisuje se da je trgovac dužan utvrditi pisana pravila o uvjetima prodaje (cijena, način plaćanja i isporuka, bonifikacija i sl.) i na prikladan način učiniti ih dostupnim kupcu i pridržavati se tih uvjeta.

Čl. 97., 98. i 99. uređuje se način formiranja, kalkulacija i ističanje cijena. Trgovci i proizvođači formiraju cijene robe i usluga slobodno prema uvjetima tržišta, ako nije drugačije regulirano ovim zakonom i propisom kojim se uređuje kontrola cijena. Trgovac na malo je dužan formirati i istaći maloprodajnu cijenu robe koju stavlja u promet u domaćoj valuti u apoenima koji su u opticaju u Bosni i Hercegovini i izdati račun za prodatu robu. Trgovac je dužan da formira cijene u prometu putem kalkulacija i da na osnovu njih istakne cijene za svaku robu u prodaji.

Člankom 100. propisuje se da trgovac na malo može da daje naročite prodajne poticaje potrošačima kada provodi postupak posebne vrste prodaje, prodajni poticaj je ponuda robe, odnosno usluge pod povoljnijim uvjetima u odnosu na redovnu ponudu. To su prodaja sa sniženom cijenom, kao što su, rasprodaja, akcijska prodaja, stalna prodaja po sniženoj cijeni u specijaliziranim prodavaonicama, sezonska prodaja, promotivna prodaja, sajamska prodaja, prodaja pojedinim grupama potrošača i drugi oblici prodaje sa cijenom nižom od cijene ostvarene u redovnoj prodaji, sa posebnim pogodnostima tokom prodaje u vezi sa isporukom, montažom, održavanjem ili drugim pogodnostima i to zavisno od prirode proizvoda, odnosno robe ili usluge, sa obećanjem nagrade, učešćem u nagradnoj igri, pratećim poklonima, u programima lojalnosti, odnosno drugim pogodnostima.

Obaveza trgovca je da utvrdi, u pisanoj formi, pravila kada provodi postupak posebne vrste prodaje, te da ih jasno, vidljivo i čitko istakne u poslovnom prostoru ili

posebnom mjestu prodaje, lako dostupnom potrošaču, u skladu sa posebnim propisima o zaštiti potrošača. Propisan je i sadržaj pravila.

Člankom 100. propisuje se da je trgovac koji nudi robu na prodaju preko kataloga dužan da u katalogu označi prodajnu cijenu robe i druge uslove prodaje, kao i vrijeme važenja te cijene i uslova.

VI TRGOVAČKA EVIDENCIJA (čl. 102.-106.)

Člankom 102. propisuje se obaveza trgovca da vodi evidencije utvrđene zakonom i drugim propisima. Nadalje, u svakoj fazi prometa i transporta robu mora pratiti vjerodostojna dokumentacija (faktura ili dostavnica ili otpremnica ili otkupni blok i sl.) iz koje se nedvosmisleno može utvrditi porijeklo robe, količina i vrsta robe, naziv i mjesto kupca.

Kod ambulatne prodaje robu u prometu prati dokument o porijeklu robe, količini i vrsti robe i otpremnice o izvršenoj prodaji kupcima.

Pored toga, propisuje se obaveza trgovca da za svaku prodatu robu ili izvršenu uslugu kupcu izdaje fiskalni račun ili drugi odgovarajući račun u skladu sa zakonom kojim se uređuje promet putem fiskalnih kasa, otpremnicu, dostavnicu, nota račun, paragon i otkupni blok.

Člankom 103. propisuje se da trgovac koji obavlja trgovinu na veliko ne može prodavati robu za koju nema isprave o njenoj nabavci, za koju nije sačinjena kalkulacija cijena i koja nije evidentirana u skladu sa računovodstvenim propisima.

U stavku (3) istog člana propisuje se da su gospodarska društva i obrtnici koji su registrovani za obavljanje djelatnosti proizvodnje dužni da za robu (repromaterijal) namijenjenu proizvodnji posjeduju isprave o njenoj nabavci (faktura, otpremnica i sl.).

Čl.104. i 105. propisuje se obaveza vođenja trgovačkih knjiga za trgovinu na malo i trgovačke usluge na osnovu vjerodostojne dokumentacije, te da ministar pravilnikom propisuje oblik, sadržaj i način vođenja trgovačke knjige za trgovinu na veliko, trgovinu na malo i trgovinske usluge

Člankom 106. propisuje se da Ministarstvo prikuplja podatke o trgovini i trgovačkoj mreži, odnosno da će Ministarstvo od trgovaca prikupljati podatke o trgovini i trgovinskoj mreži, cijenama, promjeni cijena roba i usluga, zalihama, marži i drugih podataka radi iniciranja i praćenja efekata mjera ekonomske politike u oblasti tržišta i trgovine i mjera unapređenja trgovine. Podzakonskim aktom preciznije se uređuje sadržina i način prikupljanja podataka, te je stoga neophodno predvidjeti pravni osnov za uspostavljanje mehanizma kojim će se omogućiti prikupljanje i ažuriranje tih podataka.

VII NEPOŠTENE TRGOVAČKE RADNJE (čl.107.- 112.)

Člankom 107. propisuje se šta se smatra nepoštenim trgovačkim radnjama. Nepoštenim trgovačkim radnjama smatraju se radnje: nepoštene tržišne utakmice (nelojalna konkurencija), nedozvoljene špekulacije i nepoštene trgovačke prakse.

Članak 108. propisuje da je nepoštena tržišna konkurencija, odnosno nelojalna konkurencija, je radnja trgovca koja je protivna dobrim poslovnim običajima i kojom se nanosi ili se može nanijeti šteta drugom trgovcu, drugom gospodarskom društvu ili potrošaču.

Člankom 109. propisuje se šta se smatra pod nepoštenom tržišnom konkurencijom, odnosno nelojalnom konkurencijom.

Člankom 110. propisuje se da je nedozvoljena špekulacija korištenje stanja na tržištu nastalo poremećajima u opskrbi ili nezakonito povećanje cijena radi sticanja protivpravne imovinske koristi, te šta se smatra nedozvoljenom špekulacijom.

Člankom 111. propisuje se šta se smatra nepoštenom trgovačkom praksom. To je postupanje trgovaca suprotno načelu poštenja i savjesnosti, načelu ravnopravnosti

ugovornih strana i dobroj poslovnoj praksi, odnosno postupanje na način koji je usmjeren na nanošenje štete drugim trgovcima.

Člankom 112. propisano je da se naknada štete zbog nepoštene trgovačke prakse ostvaruje u sudskom postupku.

VIII ZAŠTITA POTROŠAČA (čl. 113.)

Člankom 113. uređeno je da se na sva pitanja u vezi sa zaštitom potrošača i obavezama, odgovornostima trgovaca u oblasti trgovine na veliko, trgovine na malo i pružanju trgovačkih usluga koja nisu regulirana ovim zakonom, primjenjuju odgovarajuće odredbe Zakona o zaštiti potrošača u BiH.

IX ZABRANA OGRANIČENJA TRŽIŠTA I PRIVREMENE MJERE OGRANIČENJA TRŽIŠTA (čl. 114. i 115.)

Člankom 114. propisuje se zabrana ograničavanja tržišta i privremene mjere ograničenja tržišta općim i pojedinačnim aktima i radnjama nadležnih organa, trgovaca i drugih pravnih lica kojima se protivno ovom zakonu ograničava slobodna razmjena robe i slobodno nastupanje na tržištu ili na drugi način narušava konkurencija.

Člankom 115. propisuju se privremene mjere ograničavanja tržišta ukoliko nastanu ili mogu nastati značajniji poremećaji na tržištu koji se ne mogu otkloniti mjerama ekonomske politike, usljed: elementarne nepogode, nestašice dobara za potrebe gospodarstva i opskrbe stanovništva koje propisuje Vlada Federacije BiH u skladu sa ovim zakonom i posebnim zakonima i koje mogu trajati dok traju poremećaji na tržištu koji se ne mogu otkloniti mjerama ekonomske politike, ali najduže do šest mjeseci.

X PLANIRANJE I RAZVOJ TRGOVINE (čl. 116.- 119.)

Člankom 116. propisano je da Strategiju razvoja trgovine u FBiH donosi Parlament FBiH na prijedlog Vlade FBiH, te je propisan sadržaj Strategije.

Člankom 117. propisano je da Vlada Federacije BiH osniva Savjet za razvoj trgovine Federacije BiH, te je propisan obim poslova koje savjet obavlja, kao i da članove Vijeća imenuje Vlada Federacije BiH na prijedlog Ministarstva, te je propisano da je rad članova Vijeća dobrovoljan i ne plaća se.

Člankom 118. propisano je da s ciljem usmjeravanja unapređenja i razvoja trgovine u Federaciji BiH, u proračunu Federacije BiH mogu se planirati sredstva za financiranje promotivnih aktivnosti za stvaranje i razvoj brenda, poticanje proizvođača-trgovaca ili pružatelja usluga na provođenju aktivnosti na brendiranju proizvoda robe i usluga namijenjenih tržištu, aktivnosti na kreiranju brenda, kao što su: dizajn, marketing, pakovanje i drugo, te je propisan način dodjele sredstava iz stavka 1. ovog članka, kao i forma i sadržaj ugovora o financiranju projekata iz oblasti trgovine.

Člankom 119. propisane su obaveze korisnika poticaja iz članka 118. stavak 2.

XI NADZOR (čl. 120.- 126.)

Člankom 120. propisuje se da upravni nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo, a inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrše federalni tržišno, turističko-ugostiteljski inspektori i kantonalni, gradski i općinski tržišni inspektori, svaki u okviru svoje nadležnosti, u skladu sa ovlaštenjima propisanim ovim zakonom i propisima kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

U Prijedlogu zakona sadržane su materijalno-pravne odredbe (čl. 121. do 126) koje se odnose na konkretna ovlaštenja tržišnog inspektora u postupku inspekcijskog nadzora nad primjenom odredaba ovog zakona. Propisani su uslovi za primjenu

mjere nalaganja otklanjanja utvrđenih nepravilnosti i određivanje roka za njihovo otklanjanje, zabrane obavljanja trgovačke djelatnosti, privremenog zatvaranja prodajnog objekta ili drugog prodajnog mjesta, privremenog oduzimanja robe namijenjene prometu do završetka upravnog postupka, privremeno oduzimanje robe (repromaterijala) namijenjene proizvodnji u slučaju kada proizvođač ne posjeduje isprave o njenoj nabavci, donošenje rješenja o zabrani vršenja prometa robe i provjere ispunjenosti minimalno-tehničkih uvjeta. Pravila postupka inspekcijskog nadzora, period trajanja upravnih mjera inspektora, ostalih ovlaštenja tržišnog inspektora, kao i žalbenog postupka, primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona kojima se regulira oblast inspekcija u Federaciji BiH..

XII KAZNE NE ODREDBE (čl. 127.-130.)

Čl. 127. do 130. propisane su novčane kazne za nepoštovanje obaveza iz ovog zakona za sve trgovce, koje su usaglašene sa Zakonom o prekršajima.

XIII PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Čl. 131. do 135. propisani su rokovi za donošenje podzakonskih akata na osnovu ovog zakona, primjena dosadašnjih propisa na postupke koji su pokrenuti prije stupanja na snagu Zakona kao i obaveza trgovaca da svoju organizaciju i rad usklade sa odredbama Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu podzakonskih akata donesenih na osnovu ovog zakona.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o unutrašnjoj trgovini („Službene novine Federacije BiH“, br.: 40/10 i 79/17), te je propisano da Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

IV JAVNA RASPRAVA

Parlament Federacije Bosne i Hercegovine je nakon razmatranja Nacrta zakona o unutarnjoj trgovini u Federaciji BiH i to na nastavku 10. redovne sjednice Zastupničkog doma od 22.04.2024. godine i 8. redovnoj sjednici Doma naroda od 16.05.2024. godine, prihvatio Nacrt zakona uz ocjenu da isti može poslužiti kao osnova za izradu Prijedloga zakona. Ujedno, zadužena je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine da organizira i provede javnu raspravu u trajanju od 60 dana.

Oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine su svojim zaključcima zadužili predlagača da prilikom izrade Prijedloga Zakona uzme u obzir sugestije, primjedbe i prijedloge iznesene u javnoj raspravi.

S tim u vezi, najprije ističemo da je zvanično Obavještenje o provođenju javne rasprave i tekst Nacrta zakona o unutarnjoj trgovini dana 24.05.2024. godine objavljen na službenoj web stranici Ministarstva (www.fmf.gov.ba), čime je isti postao dostupan najširem krugu zainteresiranih osoba.

U obavještenju su pored obavještenja o trajanju javne rasprave, date i upute svim zainteresiranim osoba da sve primjedbe, prijedloge i sugestije mogu dostaviti i na adresu ministarstva.

Osim navedenog, u okviru provođenja javne rasprave, s ciljem šireg uključivanja zainteresiranih strana, Federalno ministarstvo trgovine je u saradnji sa Gospodarskom komorom Federacije BiH, organiziralo pet javnih rasprava i to:

1. Mostar, 06.06.2024. godine

2. Zenica, 13.06.2024. godine
3. Tuzla, 14.06.2024. godine
4. Sarajevo, 19.06.2024. godine
5. Bihać, 26.06.2024. godine

U javnoj raspravi u ovih 5 gradova sudjelovali su predstavnici poslodavaca, potrošača, sindikata, inspekcije, Gospodarske komore FBiH, ali i građani koji su bili zainteresirani za teme koje ovaj zakon obrađuje.

Generalna ocjena učesnika javnih rasprava da je predloženi Zakon veliki korak u unapređenju pitanja kojima se regulira oblast trgovine i da ponuđeni prijedlozi rješavaju brojne probleme koji su prepoznati u praksi.

Također, mali dio učesnika javnih rasprava postavljao je pitanja u vezi sa člankom 18. i uvođenjem neradne nedjelje, pozivajući se na medijske istupe poslanika u federalnom parlamentu koji zagovaraju da Zakon o unutarnjoj trgovini ne treba da određuje uvođenje neradne nedjelje nego da ovo pitanje treba riješiti Zakonom o radu, navodeći primjer susjedne Hrvatske u kojoj je uvođenje neradne nedjelje dato na ocjenu ustavnosti Ustavnom sudu te zemlje.

Predstavnici Sindikata trgovačkih radnika kao i predstavnici Udruženja poslodavaca podržali su i na javnim raspravama prijedlog o uvođenju neradne nedjelje i neradnih praznika za prodajne objekte u Federaciji.

Predstavnik Udruženja poslodavaca zanimalo je i hoće li se u Prijedlog zakona uvrstiti njihovi prijedlozi o uvođenju elektronske evidencije, QR kodovi i slično.

Nakon okončanja javne rasprave, imajući u vidu sve sugestije, primjedbe i prijedloge iznesene u raspravi u oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, kao i primjedbe, prijedloge i sugestije sa javne rasprave, obrađivač Zakona je pristupio izradi teksta Prijedloga zakona.

U vezi sa prijedlozima i primjedbama dostavljenim od strane navedenih a koji su u cijelosti ili djelimično prihvaćeni cijenimo da je bitno istaknuti sljedeće:

Prijedlozi i sugestije na Nacrt Zakona:

U diskusiji na nastavku 10. redovne sjednice Zastupničkog doma od 22.04.2024. godine zastupnik Mirza Čelik je predložio da se u članku 5. stavak (1) doda "označena mašinski čitljivom oznakom". Ovaj prijedlog je obrađivač razmotrio te isti prihvatio i ugradio u članak 5. stavak (1).

Zastupnik Čelik je predložio da se u članku 12. doda novi stavak (4) kojim će se propisati da fizička osoba ne može prodavati novu robu putem E-platforme, Web Shopa i prodaje na daljinu. Navedeni prijedlog obrađivač nije prihvatio iz razloga što su člankom 12. jasno propisani uvjeti za obavljanje trgovine i u tom smislu je ovaj prijedlog irelevantan. Također, predloženo je da se u članku 27. stav (1) doda nova točka koja glasi "Web shop ili E-trgovina". Ovaj prijedlog obrađivač nije prihvatio iz razloga što će e-trgovina biti predmet posebnog zakona kojim će se ovo pitanje detaljno regulirati. Isto tako, zastupnik Čelik je predložio da se u članku 103. doda i "elektronička evidencija", da se u stavku (2) istog članka riječi „otpremnicе, dostavnice i prijemnice, odnosno drugog dokumenta o kupovini robe.“ brišu. Obradivač je navedene prijedloge razmotrio te ističe da je u članu 103. propisana mogućnost elektronskog vođenja trgovačke knjige.

Udruženje poslodavaca je u pisanoj formi na propisanom obrascu dostavilo primjedbe, komentare i prijedloge za izmjenu određenih članaka. Navedeno je obrađivač razmotrio, te djelomično uvažio i ugradio u tekst Zakona. U vezi navedenog uvažen je prijedlog da se u članku 5. doda da roba koja se stavlja u promet može biti označena i mašinski čitljivom oznakom (GTIN identifikacijom, QR kodom i dr.). Također uvažen je prijedlog da se u članku 13. doda da se ovjerena potpisana izjava nadležnom organu može dostaviti i elektroničkim putem. U članku 49. prihvaćen je prijedlog koji se odnosi na to da trgovac koji se bavi droshippingom mora imati ugovor o saradnji/nabavci robe. Nadalje, prihvaćen je prijedlog da se u članku 54. propiše da zastupnik mora imati zaključen ugovor između sebe i nalogodavca. Isto tako, uvažen je prijedlog da se u članku 98. Zakona doda mašinski čitljiva oznaka (GTIN, QR code i dr.).

Prijedloge i sugestije Udruženja poslodavaca koje je obrađivač razmotrio, a koje nije prihvatio najvećim djelom se odnose na e-trgovinu i Web shop, iz razloga što će navedeno biti predmet *lex specialis* Zakona o elektroničkoj trgovini.

V RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA NACRTA ZAKONA

U odnosu na tekst Nacrta zakona u tekstu Prijedloga zakona nastale su izvjesne razlike kao posljedica uvažavanja stajališta iznesenih tijekom rasprave u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH i tijekom javne rasprave kao i promišljanja predlagača u cilju poboljšanja odredbi Prijedloga zakona.

- dodan je novi članak 2. u kojem su navedeni pravni akti Europske unije sa kojima je vršeno djelomično usklađivanje predmetnog zakona
- članak 5. stavak (1) postao je članak 6. stavak (1) u kojem su dodane riječi „i/ili označena mašinski čitljivom oznakom (GTIN identifikacijom, QR kodom i dr.).
- članak 11. postao je članak 12. u kojem je dodan je novi stavak (3) kojim je propisano da se odredbe ovog zakona kojima se uređuju sankcije za trgovca shodno se primjenjuju i na fizička lica - građane koji se bave trgovinom bez odobrenja nadležnog organa.
- članak 13. stavak (5) postao je članak 14. stavak (5) i dodane su riječi „na protokol ili elektronski“ čime je propisano dostavljanje Izjave nadležnom organu.
- članak 18. postao je članak 19. u kojem je iza stavka (1) dodan novi stavak (2) prema kojem su se trgovac i kupci dužni pridržavati radnog vremena prodavaonice. Trgovac je dužan 15 minuta prije završetka radnog vremena prodavaonice jednom ili više puta upozoriti kupce koji se zateknu u prostoru prodavaonice na kraj dnevnog radnog vremena prodavaonice. U istom članku dosadašnji stavak (2) je postao stavak (3).
- članak 26. postao je članak 27. u kojem je dodan je novi stavak (3) kojim je propisano da će Federalni ministar trgovine donijeti pravilnik o klasifikaciji prodavnica i drugih oblika trgovine na malo.
- članak 49. postao je članak 50. u kojem je stavak (7) točka c. dopunjena na način da trgovac koji se bavi "dropshippingom" mora imati ugovor o suradnji/nabavci robe .
- članak 54. postao je članak 55. u kojem je definirano je da zastupnik mora imati zaključen ugovor između sebe i nalogodavca
- članak 71. postao je članak 72. u kojem je stavak (2) dopunjen na način da organizatori sajma mogu biti i Privredne/Gospodarske komore, udruge, jedinice lokalne samouprave, turističke zajednice, agencije i druge organizacije koje u svom statutu imaju navedene djelatnosti organizacije sajмова.

U istom članku stavak (3) je dopunjen na način da trgovac koji se bavi priređivanjem sajмова dužan je da se pridržava rokova predviđenih u kalendaru sajмова, a koji se utvrđuju u suradnji i sa Vanjskotrgovinskom/Spoljnotrgovinskom komorom BiH.

- članak 74. postao je članak 75. u kojem je stavak (1) dopunjen na način da je precizirano da se radi o podzakonskom aktu iz stavka (6) ovog člana.

- članak 79. postao je članak 80. u kojem je stavak (3) dopunjen na način da je definirano da trgovac koji obavlja trgovinu na veliko i/ili poslove uvoza naftnih derivata, može početi raditi na osnovu rješenja ministra o ispunjavanju uvjeta propisanih podzakonskim aktom iz člana 14. ovog zakona.

- članak 82. postao je članak 83. u kojem je stavak (1) točka a. dopunjena na način da u pogledu ispunjavanja općih i posebnih uvjeta lice kojem se izdaje rješenje o osnivanju trgovačke radnje pored državljanstva BiH mora imati i prebivalište u BiH. U istom članku je izbrisan stavak (5).

- članak 83. postao je članak 84. u kojem je brisan stavak (3).

- članak 85. postao je članak 86. u kojem je stavak (1) točka a. dopunjena na način da u pogledu ispunjavanja općih i posebnih uvjeta lice kojem se izdaje odobrenje za obavljanje trgovine na malo ličnim radom izvan prodavaonice pored državljanstva BiH mora imati i prebivalište u BiH.

- članak 87. postao je članak 88. u kojem je dodan novi stavak (2) prema kojem članovi zajedničkog domaćinstva mogu u obavljanju trgovine na malo pomagati trgovcu pojedincu bez zasnivanja radnog odnosa na način da rade u njegovom prisustvu.

- članak 88. postao je članak 89. u kojem je brisan stavak (3), te je stavak (4) postao stavak (3), a stavak (5) je postao stavak (4).

- članak 98 postao je članak 99. u kojem je stavak (3) dopunjen na način da je dodano da se istaknuta cijena može povezati s ulaznom kalkulacijom i na osnovu (GTIN, QR code i dr.)

- članak 101. postao je članak 102. u kojem je dodan novi stavak (5) kojim je propisano da Ministar pravilnikom propisuje oblik, sadržaj i način vođenja trgovinske knjige za trgovinu na veliko, trgovinu na malo i trgovinske usluge.

- članak 104. postao je članak 105. u kojem je brisan stavak (6).

- članak 116. postao je članak 117. u kojem je stavak (4) dopunjen na način da je propisano da se Savjet za razvoj trgovine Federacije BiH imenuje na period od 4 godine.

VI USKLAĐENOST S PROPISIMA EUROPSKE UNIJE

Pravo Evropske unije sadrži izvore koji su relevantni za predmet uređivanja Zakona, a koje je predlagač uzeo u obzir prilikom njegove izrade, zbog čega u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „djelimično usklađeno“.

Zakon uređuje prava i obaveze trgovaca, oblike trgovine, posebne tržišne institucije, deklariranje robe i način formiranja i isticanja cijene robe, trgovačku evidenciju, praćenje trgovine i tržišta, nepoštene trgovačke radnje, zabranu ograničavanja tržišta i privremene mjere ograničenja tržišta, policanje razvoja trgovine, upravni i inspekcijski nadzor i druga pitanja od značaja za obavljanje trgovine.

Predmetna materija, u dijelu primarnih izvora prava EU, uređena je Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije, Treći dio – Politike i unutrašnje djelovanje Unije, Naslov II - Slobodno kretanje roba, Poglavlje 3 – Zabrana količinskih ograničenja među zemljama članicama, član 34.; Naslov IV – Slobodno kretanje lica, usluga i kapitala, Poglavlje 2 – Pravo poslovnog nastanjanja, čl. 49–55; Poglavlje 3 – Usluge, čl. 56–62.

(Treaty on the Functioning of the European Union, Part Three - Policies and Internal Actions of the Union, Title II - Free movement of goods, Chapter 3 – Prohibition of quantitative restrictions between Member States, Art.34.; Title IV – Free movement

of persons, services and capital, Chapter 2 – Right of establishment, Art. 49–55; Chapter 3 – Services, Art 56–62.

U dijelu sekundarnih izvora prava EU, predlagač je vršio djelimično usklađivanje sa članom 5. Direktive 2006/123 Evropskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. godine o uslugama na unutarnjem tržištu (*Directive 2006/123/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on services in the internal market*). Odredbe navedenog članka propisuju obavezu smanjenja administrativnih procedura za pristup uslužnim djelatnostima iz domena primjene Direktive 2006/123/EC. S tim u vezi, člancima od 80. do 87. Zakona propisani su uvjeti za izdavanje odobrenja za obavljanje trgovačke djelatnosti kao i kraći rokovi za donošenje rješenja kojim se odobrava obavljanje djelatnosti.

Pored navedenog, predlagač je prilikom utvrđivanja odredbi čl. 5. i 7. Zakona, koje se odnose na načela u obavljanju trgovačke djelatnosti, imao u vidu članak 16. Direktive koji propisuje obavezu država članica da osiguraju slobodu pristupa i obavljanja uslužne djelatnosti na svojoj teritoriji.

Takođe, predlagač je prilikom utvrđivanja odredbi članka 20. Zakona, kojim se propisuje zabrana prodaje alkoholnih pića i drugih pića koja sadrže alkohol, te duhana i duhanskih proizvoda licima mlađim od 18 godina, imao u vidu Preporuku Vijeća od 5. lipnja 2001. godine o korištenju alkohola kod mladih, naročito djece i adolescenata (*Council Recommendation of 5 June 2001 on drinking of alcohol by young people, in particular children and adolescents*).

Donošenje predmetnog zakona, doprinijeće ispunjavanju obaveza iz članka 18. koji se odnosi na slobodno kretanje roba i čl. 50., 51., 57. i 58. SSP koje se odnose na suradnju ugovornih strana u oblasti poslovnog nastanjivanja i slobode pružanja usluga.

VII FINACIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u proračunu Federacije BiH.